

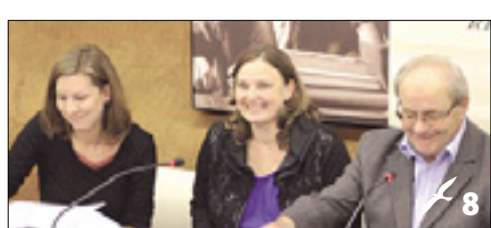
V Trstu pomagajo dijakom,
ki so predčasno opustili šolanje

Mošeja je v Trzihu samo stvar časa

V DSI o pregonu koroških Slovencev
ob 70-letnici nacistične izselitve

Primorski dnevnik

SREDA, 24. OKTOBRA 2012

št. 251 (20.574) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 €

CENA V SLOVENIJI 1,20 €

Nujen globalni razvojni model

ALJOŠA GAŠPERLIN

Vprašanje škedenjske železarnice postaja vse bolj pereče. Zadnje deželno omizje ni prineslo večjih novosti, razen zagotovila, da bo javna uprava pospešila postopek za izdelavo programskega sporazuma o proizvodni preusmeritvi železarnice, ki ga bodo predstavili v Rimu. V njem bosta tudi zahtevi sindikatov, naj bo postopno zapiranje tovarne pod nadzorom javnih upraviteljev in naj bo vezano na bonifikacije v tržaški industrijski coni. To stališče je poudaril tudi tržaški župan Roberto Cosolini, ki je pred pristojno deželno odborico Sandro Savino ponovil, da je glede železarnice pesimist. Vajeti mora vsekakor obdržati v rokah javna uprava, saj mora skrbeti tudi za delavce in socialno.

Dejstvo je, da se železarna potaplja v močvirje, iz katerega se ne bo izvlekla. Čez manj kot tri tedne bo ponovno zasedala deželno omizje. S tega pomembnega sestanka naj bi izšel dokument za pristojno ministrstvo z vsemi smernicami za preobrazbo železarnice do konca leta 2015. Do takrat naj bi železarna delovala, medtem pa bo potrebno točno določiti, kaj bo nastalo namesto nje in kaj bo z zaposlenimi delavci.

In ravno tu se nekaj zatika. Železarna ni problem zase. Z njo delijo usodo mnogi, od družbe Elettra do tovarne Sertubi in drugih povezanih dejavnosti. Zadevo je potrebno torej obravnavati globalno in imeti pred očmi vso produktivno verigo, drugače se lahko ponovi zgodba bivše rafinerije Aquila. Deželna in lokalne uprave so zadnja leta za železarno storile zelo malo. Zdaj se je stvar malce premaknila, toda še vedno ni neke globalne strategije. Skratka, za vsak problem iščejo ločeno rešitev in za to ustanovijo ločeno omizje ...

Na vse to so vplivale nekatere odločitve v zadnjih letih, ki so bile prej politično kot ekonomsko in razvojno usmerjene. Spremeniti Trst v turistično mesto brez industrije, ki sloni na trgovini in ladjah za križarjenje, je bila desnosredinska vizija, ki ni prišla daleč; dosegla pa je rezultat, da je industrija na psu. Toda v hudi krizi so tudi druge panoge, predvsem - trgovina.

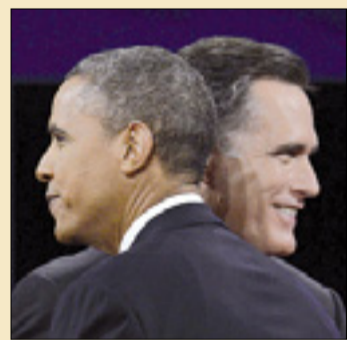
Potrebno je torej, da se politika končno prebudi in zasleduje nek razvojni model za Trst, ki bo podlaga za rast. Drugače bo ostalo vse po starem, a s to razliko, da bodo delavci železarnice doma. Pod škedenjem pa bo razvalina, katere odstranitev bo zahtevala ogromno denarja.

RIM - Proračunski zakon 2013

V poslanski zbornici bitka za prispevke slovenski manjšini

ZDA - TV soočenje

Obama močnejši v zunanji politiki

NEW YORK - Ameriški predsednik Barack Obama je na zadnjem televizijskem soočenju z republikanskim predsedniškim kandidatom Mittom Romneyjem nastopil agresivneje od nasprotnika, ki se je presenetljivo dosti strinjal s sedanjo zunanjo politiko ZDA, kar je bila sicer glavna tema debate. Obama je po soglasnih ocenah zmagal po točkah glede zunanje politike, vendar pa je vprašanje, koliko bo to vplivalo na nadaljnji potek kampanje.

Ameriško javnost pa medtem vznemirja Ku Klux Klan. Trije njegovi pripadniki so v Louisiana sežgali temnopolto dekle.

Na 11. strani

ITALIJA - Službi za civilno zaščito grozi paraliza

Po obsodbi zaradi potresa v L'Aquili odstop vrha komisije za nevarnosti

RIM - Mednarodna znanstvena skupnost je ogorčena nad ponedeljkovo obsodbo sedmih italijanskih strokovnjakov, ki jim je sodišče izreklo šestletne zaporne kazni, ker so spomladi 2009 podcenili nevarnost potresa v L'Aquili. Ameriška Zveza zaskrbljenih znanstvenikov je obsodbo označila kot »absurdno in nevarno«.

Eden vodilnih italijanskih fizikov in vodja vladne komisije za zaščito pred velikimi nevarnostmi, ki so ji pripadali obsojeni strokovnjaki, Luciano Maiani pa je medtem odstopil. Kot je pojasnil, komisija ne more več mirno in normalno delati, zaradi česar bodo odstopili tudi njeni preostali člani. To pa vznemirja službo za civilno zaščito. »Grozi nam popolna paraliza na področju predvidevanj in preventive«, so sinoči sporočili iz njenega vodstva.

Na 11. strani

MATTEO MARCHIÒ LUNET
SANIVET
MULTISERVICE
TRST - UL. T. Luciani 4
TEL. 380 3787140

- DRUŽBENO-ZDRAVSTVENE STORITVE 24 ur na dan •
- BOLNIČARSKA OSKRBA •
- ZDRAVSTVENA OSKRBA •
- OSKRBA OSTARELIH •
- OSKRBA NA DOMU •
- PREVOZNA STORITEV v Italiji in tujini za zdravniške preglede, sprejeme v bolnišnico in izhode iz bolnišnice •
- MASAŽA •

Član **FEDERSEVIZI**

OVREDNOTIMO VAŠE ZLATO

Odkupujemo zlato in srebro
Prodajamo investicijsko zlato

2 AGENCIJI V TRSTU:
AG.1 Ulica Giulia, 25/A
AG.2 Ulica Dell'Istria, 17

STOK
STUDIO18KARATI
www.studio18karati.net

Na glasovnici vrstni
red Pahor, Türk, Zver

Na 2. strani

V tržaški občini po
novem na voljo
potrdila preko spleta

Na 4. strani

Dvajset goriških
ulic bo lepših

Na 12. strani

V Štandrežu zasežene
psičke že posvojili

Na 12. strani

Tretjina najemnikov ima
težave s plačevanjem

Na 14. strani

SLOVENIJA - Izžrebali vrstni red predsedniških kandidatov

Na glasovnicah najprej Pahor, nato Türk in Zver

Prvi krog predsedniških volitev 11. novembra, morebitni drugi krog pa 2. decembra

LJUBLJANA - Državna volilna komisija (DVK) je včeraj z žrebom določila vrstni red na seznamu potrjenih predsedniških kandidatov, po zaporedju, ki bo enak tistemu na uradni glasovnici. Na glasovnici bodo kandidati naštetih z imenom in priimkom, vrstni red pa bo naslednji: Borut Pahor, Danilo Türk in Milan Zver. Do konca tedna bo DVK po pošti poslala glasovnice tudi volivcem v tujino, predvidoma prihodnji teden pa bodo vsa gospodinjstva v državi prejela brošure s seznamom kandidatov in informacijami, pomembnimi za volivce.

Na glasovnici bo poleg imen in priimkov kandidatov tudi navodilo volivcem, kako naj glasujejo. Glasovati bo mogoče le za enega kandidata, in sicer tako, da se obkroži zaporedna številka pred imenom in priimkom kandidata. Pahor bo na glasovnici naveden pod zaporedno številko 1, Türk pod številko 2 in Zver pod številko 3.

Seznam predsedniških kandidatov na glasovnicah bo na tokratnih vo-

Borut Pahor

litvah sicer krajši kot na dosedanjih volitvah, saj se za predsedniško funkcijo potegujejo le trije kandidati, ki so si uspeli zagotoviti zadostno podporo za vložitev kandidature. Aktualni predsednik Türk kandidira s podporo volivcev, podprl pa jo je z nekaj več kot 13.000 podpisi volivcev. Zver je kan-

Danilo Türk

didat SDS in NSi, kandidaturi pa je priložil podpise 30 poslank in poslancev. Pahor pa je kandidat SD, njegova kandidatura pa je bila podprta s podpisi približno 4500 volivk in volivcev. V ponedeljek se je tudi iztekel rok, do katerega bi lahko kandidati umaknili soglasje h kandidaturi in s tem izstopili

Milan Zver

iz predsedniške tekme, a tega ni storil nihče. Pete volitve predsednika Republike Slovenije bodo 11. novembra. Če takrat noben izmed kandidatov ne bo prejel večine, bo 2. decembra sledil drugi krog, v katerem se bosta pomerila kandidata, ki bosta v prvem volilnem krogu prejela največ glasov.

Jutri Lynx Magazine

KOPER - V tokratni oddaji Lynx Magazine, ki jo pripravljajo slovenska in italijanska uredništva TV Koper in deželnega sedeža RAI - Trst bodo obudili spomin na prvo svetovno vojno in razkrili nekatera dejanja takratnih oblastnikov, ki so povezana s politično demagogijo in vojaško propagando. Skozi objektiv treh izjemnih fotografov bodo pokazali utrip Istre in njenih prebivalcev pred 100 in več leti. Svojevrstno zgodbo, s poudarkom na svobodi, pa je pisalo tudi več kot 4000 pevec iz 41 držav, ki so se zbrali na festivalu Europa Cantat v Torinu. Za konec bodo gledalce popejlali še v svet okusov - takih, ki združujejo in odpirajo poslovne prilžnosti. Lynx Magazine bo na sporedu TV Koper jutri ob 22.30.

V Srednjem bodo jutri pravili stare beneške pravce in ...

SREDNJE - V gostilni Sale e Pepe v Srednjem bodo jutri od 20. ure dalje pripovedovali stare beneške pravljice. Protagonistke večera z naslovom Pravce pravt ... raccontare... bodo Luisa Battistig, Gabriella Cicigoi, Norina Scignaro, Ada Tomasetig in posebna gostja iz Furlanije Lussia di Uanis. Pripravili bodo tudi degustacijo tipičnih domačih jedi. Za informacijo in rezervacijo je treba poklicati na telefonsko številko 0432/724081. (NM)

Konec tedna gobarski praznik v Pregarjah

PREGARJE - Sedmi tradicionalni gobarski praznik bo v Pregarjah v Brkinih 27. in 28. oktobra. V soboto bo nastopil pevec zabavne glasbe Mladen Grdović s predskupino Ventilčki. V nedeljo bo ob 10.30 uri voden 2-urni gobarski pohod. Sledi odprtje razstava gob, pestra ponudba gobjih jedi in zabava z ansambлом Spev in Klapa Mirakul. Prireditev bo pod velikim ogrevanim šotorom. (OK)

Za posledicami nesreče umrla še 19-letna voznica

DRAVOGRAD - Potem, ko je v ponedeljkovi prometni nesreči na cesti Dravograd-Maribor umrl 52-letni mož, je ponoči v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor umrla še 19-letna voznica. Kot so sporočili s PU Celje, je prometno nesrečo povzročila 19-letna voznica osebnega vozila, ki je v bližini gostišča v Javniku prehitela pred seboj vozeče vozilo in čelno trčila v osebno vozilo, s katerim se je nasproti pripeljal 52-letni voznik, ki je umrl na kraju nesreče, v kateri je bil zelo hudo poškodovan tudi mladoletni sopotnik 19-letne voznice.

SLOVENIJA - Po odločilnem vetu državnega sveta pričakovan izid glasovanja v državnem zboru

Zelena luč za zakon o slabi banki

Koalicija ga zagovarja, opozicija se z njim ne strinja - Nad zakonom visi grožnja z referendumom

LJUBLJANA - Državni zbor (DZ) je po odločilnem vetu državnega sveta pričakovano znova potrdil zakon o ukrepih za krepitev stabilnosti bank, ki predvideva ustanovitve t.i. slabe banke. Naslednja ovira na poti k uveljavitvi te rešitve za sanacijo slabih bančnih terjatev je sedaj referendumska pobuda Sindikata kemične, nekovinske in gumarske industrije Slovenije.

Zakon ureja prenos slabih bančnih terjatev zunaj bančnega sistema na posebno državno družbo za upravljanje terjatev bank, t.i. slabo banko. Banke bodo v zameno za slabe terjatve prejele obveznice, za katere bo jamčila država. Zgornja meja teh poroštev je z zakonom določena v višini štiri milijarde evrov.

Zakon določa, da se bo določeno banko v te postopke vključilo na podlagi posebnih meril, predlog za prenos terjatev na slabo banko pa bo lahko dala banka sama, nova družba ali pa Banka Slovenije. Banka, ki bo vključena v omenjeni program, bo morala pripraviti poslovno strategijo, iz katere bo razvidno, kaj bo od tega reševanja imelo gospodarstvo in v kolikšni meri bo stroške tega reševanja nosila sama oz. njeni lastniki.

Slaba banka bo skušala prenesene terjatve unovčiti. V primeru, da ji bodo po petih letih še ostale neuvočene terjatve, se bodo te prenesle na Slovenski državni holding. Skupaj s slabimi terjatvami se bodo na slabo banko preneslo tudi spremljajoča zavarovanja, torej

premoženje, kot so nepremičnine ali lastniški deleži v številnih slovenskih podjetjih.

Koalicija je prepričana, da bodo banke, še posebej tri največje v pretežni državni lasti, tako očistile svoje bilance in bodo lahko začele s kreditiranjem gospodarstva, zato ga vidi kot absolutno prednostni protikrizni ukrep in poziva k čimprejšnji uveljavitvi zakona. Andrej Šircelj (SDS) je tako povedal, da gre za ključni protikrizni ukrep, ki rešuje tako težave bančnega sektorja kot probleme gospodarstva. Dosedanji način reševanja bank je bil po njegovih besedah neučinkovit, saj banke v zadnjih letih niso reševale slabih terjatev. "Čakali smo več kot štiri leta in zaradi tega je slovensko gospodarstvo v krču," je opozoril.

Prepričan je, da motivacije za reševanje težav ni bilo, ker se je zgodbe pomotalo pod preprogo. To je označil za bančni banditizem, za katerega je treba najti odgovornost.

Bojan Starman (DL) je izrazil upanje, da bo zakon preprečil svinjarje, ki so se dogajale v bankah. Nasprotovanje taki rešitvi se mu zdi poskus prikrivanja teh dejanj, ki so osrednji razlog za trenutne težave Slovenije.

V opozicijski SD pa opozarjajo, da gre za najdražjo rešitev za sanacijo slabih bančnih terjatev in se zavzemajo za dokapitalizacijo bank ter reševanje slabih terjatev v okviru posebne družbe znotraj bančnega sistema.

Matvez Frangež je danes priznal, da imajo zaradi

številnih javnih polemik v preteklosti dokapitalizacije negativni predznak, vendar pa je njihov problem predvsem to, da v primerjavi z drugimi evropskimi državami niso bile zadostne. V SD sicer sumijo še, da gre pri prenosu premoženja na slabo banko za krinko za preprodajo državnega premoženja.

V PS pa jih skrbi predvsem hitro sprejemanje zakona in odsotnost podrobnih izračunov ter posledično nejasen obseg slabih terjatev in javnofinančnih stroškov tega načina reševanja bančnega sistema. Alenka Bratušek je priznala, da se koaliciji tako mudi, da je kakovost odločitev v ozadju in da se ne sliši številnih opozoril iz stroke.

Tako Frangež kot Bratuškova sta opozorila, da bo odgovornost za morebiten padec zakona na referendumu oziroma za njegove negativne posledice na koaliciji in vladi.

Kljub vnovični potrditvi v DZ nad zakonom namreč visi grožnja z referendumom. Pobudo za vložitev zahteve za razpis zakonodajnega referenduma je sprožil Sindikat kemične, nekovinske in gumarske industrije Slovenije. Tega skrbi za usodo nekaterih podjetij iz panoge, katerih lastniški deleži naj bi se prenesli na slabo banko.

Če pobuda in spremljajoči podpisi izpolnjujejo vse zakonske kriterije, bo moral predsednik DZ Gregor Virant v sedmih dneh določiti 35-dnevni rok za zbiranje potrebnih 40.000 podpisov za razpis referenduma. Pobudniki in vlada se sicer pogajajo o tem, da bi se pobudo umaknilo. (STA)

BOLJUNEC - Kraška podružnica društva za zdravje srca Slovenije

»Srčniki« v dolini Glinščice

To nedeljo jim je lepoto Glinščice in okolice razkazal domačin iz Boljunca Pavel Čurman

BOLJUNEC - V Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije je vključena tudi kraška podružnica, ki vsak mesec pripravi po en pohod. Tako se njihovi člani, vabljeni pa so tudi drugi ljubitelji narave in pohodov, odpravijo na pohod vsako tretjo nedeljo v mesecu, že nekaj let se enkrat letno odpravijo v naravni deželni rezervat doline Glinščice, ki je s svojimi naravnimi lepotami vreden občudovanja v vseh letnih časih.

Tokrat so se to nedeljo pod vodstvom domačina Pavla Čurmana iz Boljunca odpravili na približno 8 kilometrov dolgo pot in skoraj štiriurno pot po dolini Glinščice. Še prej so si v sprejemnem centru ogledali film Glinščica - princesa iz Doline. Ogledali so si slikovito dolino in kanjon, ki ga je izdoblila reka Glinščica, ki privablja številne ljubitelje narave, jamarje in nenazadnje tudi plezalce. Podali so se mimo rimskega vodovoda do cerkve sv.

Pohodniki pred cerkvico Sv. Marije na Pečah

Marije na Pečah, si ogledali ostanke nekdanjih mlinov in nekdanje slovensko-italijanske meje v Botaču in se podali do razglednega stolpa. Na-

slednji pohod bo 19. novembra, ko bodo šli na ogled utrdb Rapalske meje na območje Ilirske Bistrice.

O.K.

KRIMINAL - Trgovina z mamili in orožjem Kranjsko tožilstvo vložilo obtožnico za 25 aretiranih v majski policijski akciji

KRANJ - Okrožno državno tožilstvo v Kranju je vložilo obtožnico zoper 25 oseb, ki so jih 11. maja aretirali v največji policijski akciji v zgodovini Slovenije, je poročal včerajšnji Dnevnik. Tožilstvo obtoženim očita kazniva dejanja nedovoljene trgovine s prepovedanimi drogami in orožjem.

V priporu je še vedno 11 oseb, ena pa je v hišnem priporu, piše Dnevnik. V preiskavi je policija ugotovila tudi tokove tihotapljenja orožja prek Slovenije na zahod. Tako so policisti v okviru mednarodnega sodelovanja s policijama Italije in Francije prestregli kombi, poln nevarnega eksploziva in orožja. Domnevno naj bi bil namenjen tudi teroristom, slovenska policija pa je pri tem prijela tudi domnevne organizatorje takih tovorov. Policija je po akciji sporočila, da v ovadbah združbi očitajo 193 kaznivih dejanj, ovadenih naj bi bilo 47 ljudi. Večino so jih po zaslišanjih izpustili na prostost.

Okrožno sodišče v Kranju je potrdilo, da je včeraj prejelo obtožnico zoper 25 oseb iz majske obsežne policijske akcije. Sodišče bo najprej preverilo obtožnico in se potem odločilo o podaljšanju pripora. Po pravno-močnosti obtožnice pa bo razpisan predobravnavni narok, so še zapisali.

V majski akciji je bilo udeleženi okoli 350 policistov in kriminalistov, prostost pa so odvzeli več kot 60 oseb. Ob tem so policisti opravili 70 hišnih preiskav, največ na območju Kranja, Ljubljane in Kopra. V akciji so policisti zasegli okoli 35 kilogramov droge, orožje in večje vsote gotovine. Kot je takrat pojasnil pomočnik direktorja Uprave kriminalistične policije Generalne policijske uprave Marjan Fank, je združba predstavljala najvišjo raven organizirane kriminalitete v Sloveniji. Združba je delovala tako na območju Balkana kot Evropske unije, največ aktivnosti pa je potekala po t. i. balkanski poti. (STA)

RIM - Proračunski zakon 2013

V poslanski zbornici prva preizkušnja za prispevke slovenskim organizacijam

Demokratska stranka išče zaveznike v parlamentu, kjer bo odločilno besedo imelo finančno ministrstvo

RIM - Proračunska komisija poslanske zbornice je pričela z obravnavo predloga triletnega državnega proračuna, ki ga je oblikovala Montijeva vlada. Komisija bo ta teden izčrpala predstavitev posameznih členov zakona, naslednji teden pa bo razprava prešla v živo s prvo oceno dopolnil (amandmajev) parlamentarnih skupin. Vzporedno s tem bodo proračun ocenile preostale poslanske komisije, nakar bo beseda pripadala poslanski skupščini. Na vrsti bo nato senat, ki bo najbrž le »izpilil« zakonski predlog, o katerem bodo glavno besedo imeli poslanci. To velja tudi za državne prispevke slovenski manjšini, ki jih finančno ministrstvo namerava s sedanjih 5,3 milijona evrov znižati na 2,396 milijona evrov za prihodnje leto.

»Dvojni tir« senatorke Tamare Blažina

Slovenska predstavica v italijanskem parlamentu se je v tem zelo zahtevnem parlamentarnem boju za prispevke odločila za dvotirna prizadevanja. Na eni strani gre za pritisk na vlado, na drugi pa za redni parlamentarni postopek. Prvi institucionalni korak je senatorka Tamara Blažina že naredila pri tržaškem prefektu Alessandru Giacchetti s prošnjo, da veliko zaskrbljenost slovenske manjšine v zvezi s proračunskimi rezi posreduje vladni, saj je Giacchetti, ki konec meseca sicer zapušča Trst, tudi vladni komisar za FJK.

Z dramatičnim položajem slovenskih kulturnih ustanov je senatorka seznanila strankina somišljenika Enrica Letto in Francesca Boccio. Letta, nekdanji podtajnik pri predsedstvu vlade v času Prodijeve koalicije, vzdržuje za Demokratsko stranko stike z ministri, ki so zadolženi za gospodarska in finančna vprašanja. Poslanec Boccio v imenu demokratov spremlja postopek proračunskega zakona v zbornici in v tem okviru tudi usklajuje amandmaje DS.

V parlamentu bo potrebno široko politično soglasje

Senatorka Blažina in njena stranka delata na tem, da bi proračunska dopolnila o Slovincih (»vrnitev« na vsoto 5,3 milijona evrov) doživela čim širšo politično-parlamentarno podporo. Cilj je dosegljiv, tudi zato, ker uživa Montijeva vlada široko parlamentarno podporo, kar bi moralo olajšati pot »slovenskega amandmaja«. Če bo »lobiranje« uspešno, je možno, da

bodo proračunsko dopolnilo skupaj vložili Ettore Rosato, Alessandro Maran in Ivano Strizzolo iz vrst DS, Carlo Monai (IDV) in Roberto Antonione (mešana skupina), katerim bi se lahko pridružili Angelo Compagnon (UDC), zastopniki Južnotirolske ljudske stranke-SVP in še kdo iz vrst desne sredine in Severne lige.

Zadnje besedo ima vlada

Odločilno besedo o prispevkih za slovensko manjšino bo v vsakem primeru imela vlada. Lahko se zgodi, da njen predstavnik samovoljno zviša prispevke Slovincem, lahko pa tudi vlada med razpravo v komisiji ali poslanski skupščini podpre dopolnilo, ki ga napoveduje Demokratska stranka. Obstaja še možnost, ki je sicer majhna, da poslanci preglasujejo vlado in da samostojno vnesejo v proračun 2013-2015 višji znesek prispevkov za slovenske ustanove. Ob tem morajo obvezno predhodno določiti finančno kritje proračunskega dopolnila.

S.T.

Predsednik vlade Monti in finančni minister Grilli bosta imela pomembno besedo tudi v zvezi s prispevki za slovensko manjšino

ANSA

PRISPEVKI - Štoka in Pavšič pisala podtajniku Rupertu

»Našim kulturnim in raziskovalnim ustanovam res grozi zaprtje«

TRST - Predsednika manjšinskih krovnih organizacij Drago Štoka (SSO) in Rudi Pavšič (SKGZ) sta v zvezi z napovedanim zmanjšanjem postavke za dejavnosti slovenskih kulturnih ustanov v finančnem zakonu za triletnje 2013-15 pisala predsedniku vladnega manjšinskega omizja Saveriju Rupertu, vladnemu podtajniku na notranjem ministru. Opozorila sta ga na problem finančnih prispevkov iz zaščitnega zakona. V prihodnjem triletnju je predvidena postavka 2.396.000 evrov za leto 2013, 2.639.000 za leto 2014 in 2.344.000 evrov za leto 2015, izhajajoč iz osnovne postavke 2.808.000, na kateri so bili potem opravljeni rezi.

»Želiva vas spomniti, da ste v okviru prvega srečanja vladnega omizja, ki ste mu predsedovali, v zvezi s problemi financiranja posebej poudarili, da se o višini prispevkov ne razpravlja in da je zunanji minister Giulio Terzi na nedavnem medvladnem srečanju Italija-Slovenija zagotovil maksimalno skrb vlade za financiranje manjšine za leto 2013. Če upoštevamo, da je bila vsota prispevkov, predvidenih po 16. členu zaščitnega zakona v zadnjih desetih letih (približno 5 milijonov evrov) nespremenjena kljub stalnemu naraščanju stroškov, ne more biti upoštevana kot osnova vsota 2.808.000 evrov (prvič se je pojavila leta 2011 in takoj dopolnjena z amandmajem, ki ga je sprejel parlament, v višini

2.500.000 evrov). To bi namreč pomenilo dokončno zaprtje večjih kulturnih in raziskovalnih ustanov slovenske manjšine v Italiji. S tem bi obubožala celotna realnost dežele FJK in manjšina ne bi mogla več odigravati vloge posrednika kulture in pri ovrednotenju večjezičnosti,« menita Pavšič in Štoka.

Predsednika slovenskih krovnih organizacij si ne moreta predstavljati, da je to namen sedanje vlade, prav tako nočeta razmišljati o posledicah v mednarodnem okviru. V prvi vrsti v bilateralnih odnosih s sosednjo Republiko Slovenijo, če bi bil finančni načrt zakona o stabilnosti potrjen.

»Spoštovani podtajnik Rupertu, prepričana sva, da soglašate z nami, da je vloga manjšin neka dodana vrednost v bilateralnih odnosih, kar je bilo potrjeno na srečanjih tako med predsednikoma držav Napolitana in Türka leta 2011 v Rimu in leta 2012 v Ljubljani, kot v številnih medvladnih srečanjih in tudi na zadnjem 19. oktobra na Brdu pri Kranju. V pričakovanju na vaš prijazen in konkreten odgovor vam želiva ponovno izraziti naše globoko prepričanje o vlogi manjšin kot aktivnih subjektov v promoviranju sodelovanja med Italijo in Slovenijo, za kar bi se radi še naprej trudili,« se zaključuje Štokovo in Pavšičevo pismo vladnemu podtajniku Rupertu.

PRISPEVKI

Spetič: Manjšina naj vendarle dvigne svoj glas

TRST - Kakor volk tudi Montijeva vlada ne more iz svoje kože, meni senator Stojan Spetič, deželni tajnik Stranke italijanskih komunistov-Zveza leve v komentarju o napovedanih rezih prispevkov slovenski manjšini. »Gre namreč za vlado, ki ji je mar samo za velekapital, banke in velepodjetnike, navadna raja pa naj kar crkne. In to velja tudi za narodne manjšine, kot je naša. Vsa zagotovila in obljube, tudi tiste na meddržavnih srečanjih, so le prazno širokoustenje s figo v žepu. Računajo namreč, da bodo z izsiljevanjem še kaj iztržili, preden bodo Slovincem milostno vrgli še koščico in pričakovali tudi vdanostne zahvale,« piše Spetič.

Po njegovem je skrajni čas, da se stranke, prisotne v parlamentu, zbudijo in vsilijo sistemsko rešitev, ki naj omogoči manjšinskim organizacijam načrtovanje svojih dejavnosti vsaj za triletnje, hkrati pa združi vse prispevke iz zaščitnega zakona v skupen sklad, da se ne bodo neizkoriščeni vračali v rimske blagajne, kot doslej. Organizirana manjšina pa naj dvigne svoj glas, saj se od hinavske prijaznosti ne da živeti, je prepričan Spetič.

CELOVEC - Na Univerzi Alpe Jadran

Častni doktorat za Majo Haderlap

CELOVEC - Slovenska koroška pisateljica Maja Haderlap je dočkala še eno ugledno priznanje.

Dobitnica prestižne Bachmanove nagrade iz leta 2011 (za roman prvenec v nemščini »Angel pozabe«) in drugih literarnih nagrad bo 31. oktobra prejela častni doktorat celovške univerze Alpe Jadran. Haderlapova je 28. osebnost oziroma tretja ženska, kateri je univerza v zadnjih skoraj 40 letih podelila ta prestižni naziv.

V utemeljitvi za podelitev prestižnega imenovanja je poudarjeno, da je »pravičnost stalnica v literarnem ustvarjanju Maje Haderlap - tako kot je tudi univerza v svoji dejavnosti in svojem bitju zavezana pravičnosti«. Lavdacija ob podelitvi bo prvič v zgodovini univerze - v obeh deželnih jezikih: v slovenščini bo spregovoril Johann Strutz z Inštituta za kulturno, literarno in glasbeno znanost, v nemščini pa Doris Moser z Inštituta za germanistiko.

Maja Haderlap

KROMA

Maja Haderlap je v zvezi s podelitvijo častnega doktorata na univerzi Alpe Jadran v Celovcu poudarila, da je zelo vesela in obenem počaščena. (I.L.)

CELOVEC - Vodja projekta Franci Tomažič

Evropsko priznanje državljan Evrope za koroško-slovenski projekt Barve Koroške

BRUSELJ/CELOVEC/DUNAJ - Koroško-slovenski projekt »Colours of Carinthia« (barve Koroške) s portreti 50 priseljencev, ki so našli novo življenjsko središče na Koroškem, je bil deležen visoke evropske nagrade. Pobudniki projekta na čelu s koroškim Slovincem Francijem Tomažičem so v ponedeljek v prostorih avstrijske gospodarske zbornice (WKÖ) na Dunaju prejeli nagrado »državljan Evrope«.

Odlikovanje od leta 2008 dalje podeljuje Evropski parlament, da bi nagradil posameznike ali skupine za njihova prizadevanja za integracijo, zblíževanje in povezovanje v Evropi. Med dosedanjimi odlikovanci s Koroške je tudi t.i. koroška konsenzna skupina, letos je devetčlanska žirija v Bruslju, v kateri sodelujejo visoki politični predstavniki Evropskega parlamenta, med več sto predlogi iz vse Evrope izbrala 37 posebnega priznanja vrednih projektov.

Med njimi je tudi fotografsko-literarni integracijski in umetnostni projekt »Colours of Carinthia«. Pod vod-

Nagrajenci za projekt Barve Koroške (Colours of Carinthia); na skrajni desni je Franci Tomažič

stvom Francija Tomažiča in ob sodelovanju Karlheinz Fessla, Lojzeta Wieserja, Christiana Brandstätterja ter Erica Kugyja so nastali portreti 50 ljudi iz 50 držav, ki so se priselili na Koroško.

Odmevna akcija je na Koroškem že bila nagrajena z nagrado »creos« na nedavnem oglaševalskem festivalu. Z

nagrado »državljan Evrope« pa so bili pobudniki in izvajalci projekta deležni tudi velike medijske pozornosti na evropski ravni, kar seveda koristi tudi osnovnim namenom projekta: doseči več strpnosti, spoštovanja in solidarnosti s priseljenci, je poudaril projektni vodja Franci Tomažič. (I.L.)

GOSPODARSTVO - Pooblaščenim upravljavcem družbe Jindal Saw Italia bo v torek v Trstu

Sertubi: Colombo bo prišel

Na prefekturi institucionalno srečanje z javno upravo, sindikati in lastništvom - Pomembna vloga Rima glede škedenjske železarne

Pooblaščenim upravljavcem družbe Jindal Saw Italia Michele Colombo se bo udeležil srečanja, ki bo v torek, 30. oktobra, na tržaški prefekturi. To bo torej pravo institucionalno srečanje, na katerem se bodo o stanju in prihodnosti tovarne cevi Sertubi soočali deželna, pokrajinska in občinska uprava, sindikalne organizacije ter lastništvo in upravljavci. Colombo se bo namreč poleg predstavnikov delavcev soočal neposredno z lastništvom družbe Sertubi oziroma s pooblaščenim upravljavcem družbe Duferco Antoniom Gozzijem.

Vest nam je posredoval včeraj pokrajinski tajnik sindikata kovinarjev Fiom-Cgil Stefano Borini, ki je prejel ustrezno zagotovilo od Confindustrie. Prihodnji teden bo torej pomemben mejnik za prihodnost Sertubija in 148 zaposlenih delavcev, ki se jim drugače piše odpust. Kot je znano, je namreč družba Jindal napovedala zaprtje tovarne in prehod v komercialno dejavnost.

Sicer bo ravno tako pomembno srečanje na sedežu deželne vlade 9. novembra. Takrat bo ponovno zasedalo deželno omizje o škedenjski železarini, ki je na ponedeljkovem sestanku odločilo pospešiti postopek za proizvodno preusmeritev tovarne. S srečanja bo izšel dokument, ki ga bodo posredovali na pristojno ministrstvo. Zelo pomembna bo namreč tudi vloga italijanske vlade, ki namerava med drugim pritisniti na Bruselj glede socialnih blažilcev v industrijskem sektorju. Toda Rim ima dodatno breme oziroma dolžnost. Če je Italija po eni strani še vedno brez energetskega načrta, mora italijanska vlada povedati, ali namerava obnoviti vodovodna omrežja in kdaj. Še predvsem pa mora povedati, ali jih namerava obnoviti s cevmi iz litega železa ali drugega materiala, kot je npr. polivinilklorid (PVC). Za tovarno Sertubi, ki proizvaja cevi iz litega železa iz škedenjske železarne, to ni postransko vprašanje.

A.G.

OBČINA DOLINA »Ciriani posplošuje«

Kritike občinskega svetnika Bibala

Dolinski občinski svetnik Zelenih in Italije vrednot Rossano Bibalo se je kritično odzval na izjave podpredsednika Dežele FJK Luce Cirianija v zvezi s preiskavo o domnevnem pustošenju Doline Glinščice. Bibalo meni, da so Cirianijeve trditve nenevadne. V prvi vrsti se sprašuje, kdo naj bi bil neimenovani politični »boter« napada na civilno zaščito. »Kritike niso v nobenem primeru letele na prostovoljce, marveč na koordinatorje in odgovorne,« je napisal Bibalo. Ciriani pravi, da je pripravljen na soočenje, povabljenih predstavnikov civilne zaščite pa na tozadevno sejo dolinskega občinskega sveta ni bilo.

Po mnenju občinskega svetnika pa ni prav, da podpredsednik Dežele tako posplošuje, ko pravi, da je bila intervencija v strugi Glinščice potrebna. Kritike in sodna prijava ne zadevajo samega posega, temveč njegovo naknadno širitev na območje naprej od brvi, v sam naravni rezervat. Te spremembe ni nikoli pojasnila niti županja Fulvia Premolin. Bibalo tudi sprašuje, zakaj je županja šele v soboto podpisala intervencijski načrt, medtem ko je delo teklo že nekaj dni pred tem. »Kakšne so bile smernice za gozdarsko podjetje Bombardier, če načrta še ni bilo? Zakaj civilna zaščita ni zaščitila ptičjih gnezd, če Dežela trdi, da je bila to edina predpisana omejitev?« je še napisal Bibalo.

Sasco o zaščitnih območjih na Krasu

Načelnik svetniške skupine Sredinske zveze UDC v deželnem svetu Furlanije Julijske krajine Edoardo Sasco je na deželni odbor naslovil nujno vprašanje v zvezi z uresničevanjem instrumentov za načrtovanje in upravljanje evropskih zaščitnih območij Zps in Sic na Krasu, katerih cilj bi moral biti ponovni zagon proizvodnih dejavnosti, v prvi vrsti kmetijstva. Zadeva stoji že več kot deset let, kar je povzročilo škodo tako kmetovalcem kot celotnemu tržaškemu in goriškemu gospodarstvu, je opozoril Sasco, za katerega je treba pohiteti, v nasprotnem primeru bi se zadeva spričo trenutne gospodarske krize in dejstva, da se mandat deželne uprave bliža koncu, utegnila še bolj zavleči.

OBČINA TRST - Skupni projekt z Deželo in družbo Insiel

Do potrdil preko spleta

Od včeraj na voljo v digitalni obliki vrsta anagrafskih dokumentov - Za koriščenje je potrebna deželna kartica o storitvah

Pobudniki projekta so prepričani, da bo nova storitev kar za polovico skrajšala čakalne vrste v občinskih uradih

KROMA

LEVA SREDINA Nabrežinci v podporo Bersanija

V devinsko-nabrežinski občini so v sklopu Demokratske stranke ustanovili krajevni odbor v podporo tajniku Pier Luigiju Bersaniju. Odbor, ki mu predseduje podžupan Massimo Veronese, ima na programu vrsto srečanj in drugih pobud do primarnih volitev leve sredine, ki bodo v nedeljo, 25. novembra. V Nabrežini bo tudi volilni sedež za te notranje volitve, ki bodo odločale o premierskem kandidatu leve sredine na spomladanskih parlamentarnih volitvah.

Glavina članov odbora občinske sekcije demokratov se bo, kot kaže, opredelila za Bersanija, za njegovega tekmeča Mattea Renzijsa se je doslej v Devinu-Nabrežini javno opredelil le občinski svetnik Roberto Gotter. Slednji je tudi pobudnik občinskega odbora v prid kandidaturi župana Firenc.

Od včeraj si je preko spletne strani Občine Trst (www.retecivica.trieste.it) in deželne portala za občane možno priskrbeti nekatere dokumente, za katere smo doslej morali zaprositi v občinskih uradih oz. izpostavah. Nova storitev, ki so jo včeraj predstavili na tržaškem županstvu ob prisotnosti župana Roberta Cosolinija, odbornika za decentralizacijo Emiliana Edere, direktorja informatične službe Lorenza Bandellia, predstavnika Dežele FJK Luce Moratta, predstavnika družbe Insiel Francesca Sassa in odgovorne pri anagrafski službi in službi za decentralizacijo Daniele Vascotto, je sad skupnega projekta Občine Trst, Dežele FJK in družbe Insiel, katerih predstavniki so prepričani, da bo olajšala delo občinskih uradov ter kar za polovico skrajšala čakalne vrste in čas čakanja.

Kot piše v sporočilu za javnost, bo za zdaj preko spleta mogoče priti do potrdila o stalnem bivališču, dalje do družinskega lista (možno bo dobiti tudi skupen dokument, na katerem sta tako potrdilo o bivališču kot družinski list) ter do rojstnega, poročnega in mrljskega lista, v kratkem pa bodo na voljo tudi potrdila o državljanstvu in prostem stanju ter skupni dokument s potrdilom o državljanstvu in prostem stanju ter družinskim listom.

Dostop do omenjenih dokumentov, ki jih bodo na spletu hranili v pdf obliki

in bodo potrebovali digitalni podpis, bo možen s pomočjo deželne kartice o storitvah, se pravi zdravstvene izkaznice, ki ima vgrajen mikročip ter zagotavlja varstvo osebnih podatkov, saj se za dostop zahteva tudi osebna PIN koda, ker bo občan lahko dobil zaželeno dokumente le zase oz. za člane svoje družine. Če tega nismo še stori, bomo morali kartico predhodno aktivirati, za kar so na voljo informacije na spletni strani <http://cartaservizi.regione.fvg.it>. Dokument ima veljavo le v digitalni obliki, saj potrebuje digitalni podpis in ga bo treba npr. poslati po elektronski pošti osebi oz. ustanovi, ki zahteva potrdilo. Možno ga bo sicer tudi natisniti, vendar v taki obliki ne bo imel pravne veljave.

V okviru projekta se je našla rešitev tudi za dokumente, za katere se zahteva tudi kolek. Slednjega bo treba kupiti pri pooblaščenih prodajalcih, identifikacijsko številko pa bo treba vtipkati v prostor, ki je za to predviden na spletni različici prošnje za dotični dokument. Kolek je treba vsekakor ohraniti, digitalni kolkovani dokument pa je možno uporabiti le enkrat, medtem ko je druge ne-kolkovane dokumente mogoče uporabiti tudi večkrat. Na deželnem spletnem portalu za občane pa je možna tudi avtomatična priprava dokumentov (autocertificazione), ki jih občan potrebuje pri stikih z javnimi upravami oz. koncesionariji javnih storitev.

Danes na kavo s knjigo s koroškimi ustvarjalci

Današnje srečanje iz niza Na kavo s knjigo v Tržaški knjigarni bo potekalo v znamenju petnajstih Koroških kulturnih dni na Primorskem. Gostje jutranjega srečanja ob kavi bodo namreč dijaki celovške gimnazije. Dijakinji Verena Gotthard in Mirjam Kuchling bosta ob glasbeni spremljavi kitaristke Anike Terbuch podali branja iz svojih literarnih del in povedali o svojem literarnem ustvarjanju, izkušnjah in težavah. Literarno branje bo tudi priložnost za seznanitev z dijaškim utripom mladih Slovencev na Koroškem. Srečanje bo danes ob 10. uri v Tržaški knjigarni. Kavo bo ponudilo podjetje Qubik.

V Miljah poklon Fulvii Tomizzi

Kulturni krožek Istria se bo v soboto v centru Millo v Miljah spomnil pokojnega pisatelja Fulvia Tomizze, ki je bil ustanovni član krožka. Ob tej priložnosti bo Livio Dorigo predstavil posthumno Tomizzovo knjigo La scoperta di Bild, nakar bo igralec Pippo Rota (gledališka skupnost Italijanov iz Umaga) uprizoril monolog La telefonata. Začetek ob 17. uri. Pokrovitelj prireditve, ki jo krožek Istria prireja v sodelovanju s Skupino 85, je Občina Milje ob finančni podpori Pokrajine.

V Sesljanu razstava o obmorskih deželah

V centru za promocijo ozemlja v Sesljanu je na ogled razstava »Obmorske dežele - na teh območjih skozi čas« na temo arheologije obmorskih področij in klimatskih sprememb oziroma sprememb krajine in poselitev na območju občine Devin-Nabrežina. Urnik: ponedeljek-petek od 9. do 12. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 9. do 12. in od 15. do 18. ure. Informacije: Občina Devin-Nabrežina, Urad za odnose z javnostmi - telefonska številka 800-002291, elektronski naslov urp@comune.duino-aurisina.ts.it. Razstava je na ogled do 18. novembra.

Nivea Mislei razstavlja v kriški gostilni Bita

V okviru pobude Okusi Krasa bodo danes (in ne v soboto, kot je napačno navedeno v knjižici Okusov Krasa) v gostilni Bita v Križu odprli razstavo bakrenih reliefnih slik Nivee Mislei. Odprtje kraško obarvano razstavo bo ob 18.30, v prostorih Bite-Ljudskega doma pa bo na ogled do konca novembra med obratovalnim časom gostilne.

Na kvesturi srečanje z Igorjem Gherdolom

Na kvesturi v Trstu bodo jutri ob 18. uri predstavili dve knjigi tržaškega pesnika in pisatelja Igorja Gherdola. Knjigi nosita naslova 5 secondi...un bacio...un sospiro (Pet sekund, poljub in vzdihljaj) ter Ti scrivo mia cara (Pišem ti draga).

V alkoholnih hlapih napadel karabinjerje

Tržaški karabinjerji so se v ponedeljek odpravili v bar James Joyce v Ulici Roma 15, kjer je bil eden izmed gostov pod močnim vplivom alkohola posebno moteč. Prihod karabinjerjev pa ga je še bolj razkačil. Njim je namenil nekaj glasnih žaljkov, nakar se je zakadil k njim in jih napadel s komolci te brkami. S težavo so ga spravili v avtomobil, med prerivanjem je močno brcnil v vrata avtomobila in jih poškodoval. Na koncu so razbesnelega 50-letnega Tržačana B. G. le spravili za rešetke in ga kazensko ovadili.

SOCIALNE STORITVE - Center SMaC z novim sedežem

Pomoč dijakom, ki so opustili šolanje

Središče skupnosti San Martino al Campo kot primer dobre prakse

V zadnjih letih je vse več dijakov zelo zgodaj opustilo šolanje, tako v Trstu kot v drugih mestih v Italiji. Na krajevni ravni točnih podatkov o tem pojavu ni, vendar število obvestil, ki jih prejema Občina Trst, narašča. Leta 2009 so se pri skupnosti San Martino al Campo glede na negativni trend lotili tega problema, in sicer z zahtevnim poskusnim načrtom, ki se je naposled dobro obnesel. Uspešni model pa bo zdaj drugim mestom za zgled. Center SMaC (začetnice skupnosti San Martino al Campo) pa ima od včeraj nov sedež v Ulici Molino a Vento 83.

V nekem stanovanju na Trgu Perugino so prostovoljci skupnosti duhovnika Maria Vatte pred tremi leti začeli sprejemati neuspešne in nemotivirane dijake, ki so opustili šolanje. Z alternativnimi pristopi so jih spet uvajali v pouk. V šolskem letu 2009-2010 je center obiskovalo šest najstnikov, starih od 13 do 16 let, ki so ob koncu leta kot privatisti vsi po vrsti uspešno prestali šolski izpit in torej izdelali. Delo se je obrestovalo tudi v naslednjih dveh letih, ko se je število sodelujočih znatno povečalo. V šolskem letu 2010-2011 je center SMaC obiskovalo 11 dijakov, na koncu pa jih je v šoli izdelalo 9, v letu 2011-2012 pa je izdelalo 14 od 16 udeležencev. Tudi letos je v centru 16 mladih.

»Zaradi vse večjega zanimanja smo potrebovali primernejše prostore, Občina Trst pa nam je takoj ponudila odlično rešitev v Ulici Molino a Vento. Danes z zadovoljstvom odpiramo novi center s tremi učilnicami,« je na včerajšnjem odprtju povedal predsednik skupnosti San Martino al Campo Claudio Calandra di Roccolino. »Prostovoljci in dijaki skupaj premoščajo ovire, danes je za nas prazničen dan,« je izjavil Mario Vatta. Sredstva za nakup opreme je skupnosti podarila zadruga Coop Nordest.

Liviana Zanchettin je razložila, da se s 16 najstniki ukvarja 13 prostovoljnih profesorjev, pa še koordinator in dva vzgojitelja centra SMaC in štirje vzgojitelji socialnih zadrug La Quercia in 2001. »Pojav vzbuja skrb, čeprav se o tem malo govori. Naš program proti zapuščenju šol je bil kljub začetni negotovosti in težavam uspešen, pri čemer je bila ključna podpora občinske uprave. Tesno pa sodelujemo s šolami,« je povedala Zanchettinova. Tržaška občinska odbornica za socialno politiko Laura Famulari je poudarila, da se je poskusni program obnesel in utrdil, zdaj pa ga bodo v Italiji obravnavali kot primer do-

Mario Vatta, Laura Famulari in Claudio Calandra di Roccolino v učilnici KROMA

bre prakse. 14. novembra bo Občina Trst priredila konferenco na liceju Galilei (Ul. Mameli 4), udeležili se je bodo vladni podtajnik za šolstvo Marco Rossi-Doria ter izvedenci z raznih italijanskih univerz.

Štipendija Maicol Kari

V okviru centra SMaC gre omeniti štipendije, ki jih skupnost v sodelovanju s svojimi partnerji namenja uspešnim dijakom. Včeraj so nagradili tri dijake, ki so sprva opustili šolanje, po uspešnem letu v samem centru pa so se vrnili v šolo in še drugič izdelali (najmlajša je junija letos opravila državni izpit na nižji srednji šoli). Štipendije podeljujejo v spomin na nesrečnega Maicola Karija, petnajstletnega tržaškega Sinta z Melare, ki je septembra 2010 umrl v prometni nesreči na Ulici Forlanini. Nesrečo je povzročil njegov starejši brat, ki je vozil v vinjenem stanju, po trčenju pa je zbežal, ne da bi pomagal ranjenemu Maicolu. Le-ta je bil eden izmed prvih šestih dijakov centra SMaC. Junija istega leta je izdelal, v tragičnih okoliščinah pa je umrl dva dni pred začetkom novega šolskega leta. (af)

OB 1. NOVEMBRU

Polaganja vencev na obeležja padlih za svobodo

Predstavniki Generalnega konzulata Republike Slovenije bodo v petek, 26. oktobra, polagali vence ob dnevu spomina na mrtve po sledečem vrstnem redu:

I. delegacija (predstavniki lokalne skupnosti)

ob 13.30 uri: Opčine - na spomenik padlim borcem na pokopališču; ob 14. uri: Repentabor - pred spomenikom žrtvam fašističnega nasilja in Repen - pred spomenikom padlim borcem; ob 14.30: Prosek - pred spomenikom padlim borcem in - na grob neznanim padlim na pokopališču; ob 15. uri: Kontovel - pred spomenikom padlim na pokopališču; ob 16. uri: Trst - Rižarna.

II. delegacija (predstavniki lokalne skupnosti)

ob 13.30: Opčine - pred spomenikom na strelišču; ob 14. uri: Zgonik - pred spomenikom ob občinski stavbi; ob 14.30 uri: Nabrežina - pred spomenikom padlim borcem; ob 15. uri: Križ - pred spomenikom padlim v vasi; ob 16. uri: Trst - Rižarna.

III. delegacija - Bazovica - Trst (predstavniki države in lokalne skupnosti)

ob 15. uri: Bazovica - pred spomenikom bazoviškimi žrtvam na Gmajni; ob 15.30: Bazovica - na grobnico padlih na pokopališču; ob 16. uri: Trst - Rižarna.

IV. delegacija - Trst (predstavniki države in lokalne skupnosti)

ob 15. uri: na grobnico borcev na vojaškem pokopališču; ob 15.15: pri Sv. Ani - Škedenj - na spomenik padlim borcem; ob 15.30: pri Sv. Ani - na grob bazoviških žrtv na pokopališču; ob 16. uri: Trst - Rižarna

Delegacija Slovenske kulturno-gospodarske zveze bo kot vsako leto ob spominskih svečanostih za 1. november polagala vence na grobove in spomenike padlih borcev, talcev in junakov v okviru odporiškega gibanja in osvobodilne borbe proti nacifašizmu.

Del predstavništva SKGZ se bo z delegacijo Republike Slovenije v petek, 26. oktobra 2012, ob 15. uri, poklonil padlim borcem na vojaškem pokopališču (grobnica), bazoviškimi junakom na pokopališču pri Sv. Ani (grob) in padlim NOB iz Škedenja, Sv. Ane in Kolonkovca (spomenik pri Sv. Ani).

Drugi del delegacije pa se bo ob 15. uri s predstavniki SSO pridružil predstavništvu R. Slovenije na bazovski gmajni in položil skupni venec.

Obe delegaciji pa bosta prisotni na svečanosti v Rižarni ob 16 uri.

Predstavniki SKGZ bodo nadaljevali s polaganjem vencev na obeležja in spomenike na Ul. M.D'Azeglio, Ul. Ghega, griču Sv. Justa, na tržaškem pokopališču na grob P. Tomažiča in skupni grob v ponedeljek, 29. oktobra 2012, pričetkom ob 10. uri.

Občina Dolina obvešča, da bo, v petek, 26. oktobra 2012 predvidoma ob 15. uri, skupaj z delegacijami občin Koper, Izola in Piran, položila venec na spomenik padlim v Dolini; sodelujeta zbor Upokojencev iz Brega in zbor "Pod Latnikom" iz Boljunca pod vodstvom Manuela Purgerja; priložnostna misel: Županja Fulvia Premolin.

Uprava občine Devin Nabrežina bo v četrtek, 1. novembra položila vence pred spomenike padlim s sledečim urnikom: 8.30 Županstvo (3), 8.40 Slivno (1), 8.50 Medjevas (1), 9.00 Štivan (2), 9.15 Devin (1), 9.30 Sesljan (1), 9.35 Vižovlje (1), 9.40 Cerovlje (1), 9.45 Mavhinje (1), 9.50 Prečnik (1), 10.00 Trnovca (1), 10.10 Praprot (1), 10.15 Šempolaj (1), 10.35 Križ (1), 10.45 Nabrežina (2).

VZPI-ANPI - Sekcija Domju in KD Fran Venturini vabita na slovesnost ob 60. obletnici postavitve spomenika padlim v NOB pri Domju v četrtek, 1. novembra, ob 11. uri. Sodelujejo: OPZ, MoPZ in MePZ Fran Venturini in godba na pihala Breg. Slavnostni govornik sen. Stojan Spetič.

DANES V Bazovici bioterapevti po metodi IBTT

Bioterapevti po metodi IBTT (Integralna Bioinformacijska Tehnika Transformacije) že več kot pol leta delajo v Bazovskem domu. Tokrat zopet pripravljajo zanimivo predavanje na temo bioterapije in samopomoči, ki se bo odvijalo v Bazovskem domu danes ob 20. uri.

Z bioterapijo, ki spada v domeno kvantne fizike, delujejo na človekovo polje z menjavo informacije. S tem se profesionalno ukvarjajo že pet let. Pogosti so primeri, v katerih se ta izmenjava-izboljšanje stanja zgodi že v 30-ih sekundah. Migrena, skolioza, artritis, diskus hernija je po njihovih terapijah samo še slab spomin.

Še ena revolucionarna stvar v njihovi domeni je nameščanje prvega vratnega vretenca ali ATLAS-a, ki poteka brez uporabe sile, aparatov in kontakta. Temelji na izkušnjah ameriških kiropraktikov, pri katerih so se šolali. Nepravilen položaj ATLAS-a je vzrok mnogih bolezni, saj je zaradi le tega oviran pretok kisika in krvi v možgane (posledične migrene). Krivi položaj prisili hrbtnico v kompenzacijski položaj in posledično lahko pride do diskus hernije, poškodbe kolov, kolen in ostalega.

Na predavanju vse to in še napotki, kako si lahko pomagata sami in izboljšate kvaliteto življenja.

DEMONSTRACIJA - Policisti, gasilci, pazniki in drugi

Sindikati varnostnega sektorja proti vladnim varčevalnim ukrepom

V okviru vsedravnih protestnih pobud, ki jih je včeraj organiziral pisani svet sindikatov osebja varnostnih organov, je bilo včeraj opaziti nekaj desetih demonstrantov na raznih koncih tržaškega mestnega središča. Z zastavami različnih sindikalnih organizacij so policisti, gasilci, pazniki, gozdni čuvaji in tokrat tudi nekateri finančni stražniki (slednji nimajo svojega sindikata) protestirali pred kvesturo (*na sliki Kroma*) in pred deželnim svetom na Trgu Oberdan, delegacijo sindikalnih predstav-

nikov pa so v deželni palači na Velikem trgu sprejeli načelniki večinskih strank.

Policisti in drugi kritizirajo zakon o stabilizaciji javnih financ, ki naj bi načel učinkovitost varnostnih organov. Zaradi vladne politike varčevanja bodo na italijanskem ozemlju zaprli več policijskih postaj, spremembe v pokojninskem sistemu pa vodijo v stalno višanje povprečne starosti osebja. Povprečna starost policistov znaša 47 let. Posledice pa bodo po ocenah sindikatov občutili vsi.

DSI - Ponedeljkovo srečanje v znamenju Koroških kulturnih dni

O pregonu koroških Slovencev

Ob 70-letnici nacistične izselitve tristo družin predvajanje filma Šest desetletij pozabe in predstavitev knjige Utihnile so ptice, utihnila je vas

Letos potekajo jubilejni, že trideseti Koroški kulturni dnevi, namen katerih je medsebojno povezovanje zamejskih Slovencev, ki imajo skupno bogato kulturno dejavnost in jo želijo razvijati. Kulturna srečanja so plod izmenjav, ki so se začele z občasnimi gostovanji primorskih pevskih in igralških skupin na Koroškem ter gostovanj koroških skupin na Primorskem. Leta 1983 so potekali prvi Primorski dnevi na Koroškem, od takrat dalje pa se letno srečujejo kulturni ustvarjalci obeh regij, enkrat na Koroškem, drugič na Primorskem.

Letošnji kulturni dnevi potekajo od 20. do 30. oktobra, za katere so njihovi prireditelji - Slovenska prosveta v Trstu, Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici in Krščanska kulturna zveza v Celovcu - pripravili kar enajst dogodkov v Trstu in okolici, Gorici in okolici ter v Ukvah.

Društvo slovenskih izobražencev je tako na običajnem ponedeljkovem večeru gostilo bivšega tajnika Krščanske kulturne zveze Nužja Tolmajerja, etnologinjo Martino Piko-Rustja in Simono Roblek, ki so predstavili knjige, CD-je in DVD-je koroških avtorjev.

Nužej Tolmajer se je najprej spomnil začetkov izmenjav med

Od desne: Nužej Tolmajer, Martina Piko-Rustja in Simona Roblek

mladimi učitelji s Tržaškega in Goriškega, npr. Antona Kacina, Jožeta Peterlina, Mirka Fileja in drugih ter se zahvalil Slovenski prosveti, saj je nadaljevanje te najdaljše neprekinjene čezmejnne kulturne izmenjave zelo pomembno. Opozoril je tudi na letošnjo 70-letnico pregona koroških Slovencev, ko so iz vseh treh dolin Zilje, Roža in Podjune izselili tristo družin. Septembra 1938 je vsaka občina dala spisek družin s točnimi podatki o

kmetijah, pridelkih in velikosti obdelovalnih površin. Tako so mlade fante vpoklicali v vojsko, dekleta poslali v tovarne, matere, otroke in starejše pa pregnali v taborišča na Bavarskem.

Sledil je ogled kratkega dokumentarnega filma Šest desetletij pozabe režiserke Milene Olip, ki je leta 2005 v času študija na AGRFT-ju posnela spomine sester Neže in Mice Olip o pregonu v taborišče in več letih zapora.

Etnologinja Martina Piko je opozorila na skrb mladih rodov do pretekle zgodovine, saj vnuki in nečaki pogosto sprašujejo, kaj se je takrat zgodilo. Tako je Milka Olip spremljala svojo teto in napisala knjigo o njenih spominih kot večni opomin, da se kaj takega ne bi več zgodilo. Druga priča koncentracijskega taborišča in najbolj krutega zgodovinskega obdobja je Ana Jug Olip, ki je v knjigi Utihnile so ptice, utihnila je vas spregovorila o taborišču Ravensbrück. Prvi del knjige opisuje etnološki popis, njeno srečno otroštvo, ki »ga ne bi zamenjala z nobenim cesarjem na svetu«, drugi del pa predstavi vojne grozote, doživljanje bolečine izgube doma in dostojanstva ob dolgih urah apela pod snegom, ob lakoti in mrazu. Ana Jug Olip je svoje trpljenje osmislila kot večni opomin za vse generacije. Odlomke iz njene knjige je prebrala Simona Roblek.

V drugem delu večera je tekla beseda o Vaški kroniki Vinka Čerčaja, o prizadevanjih Slovenskega narodopisnega inštituta Urbana Jarnika za ohranitev etnološke zapuščine, pa še o pravljičah na zgoščenkah v ziljskem in rožanskem narečju ter o zemljevidih slovenskih ledinskih imen z Unescovim zaščitnim znakom (met).

ZAVOD ZOIS Kramli: Red in disciplina kot zdravilo

Miha Kramli se je srečal s starši

V sredo, 17. oktobra, je na Državnem tehniškem zavodu Žige Zoisa v Trstu predaval terapevt Miha Kramli, vodja novogoriškega centra za bolezni odvisnosti. Predavanje je bilo namenjeno staršem, udeležili pa so se ga tudi številni profesorji.

Predavatelj je izhajal iz svoje bogate študijske poti, a tudi iz delovne prakse, tako da je svoje teoretsko izvajanje dopolnil s številnimi primeri iz življenja mladih, s katerimi se vse pogosteje srečuje v svoji ambulanti. Področje zasvojenosti je danes izredno široko in sega tudi na območje novih tehnologij, kot so na primer internet, računalniške igrice in mobilni telefoni. Kako prepoznati odvisnost in kako pomagati mladim, da se ne ujamejo v pasti tehnologije? Psihoterapevt Kramli je živo opisal prve znake odvisnosti in svetoval staršem, naj pozorno nadzorujejo svoje otroke in takoj ukrepajo, kajti vsako odlašanje ali podcenjevanje pretirane rabe prej omenjenih sredstev vodi v zasvojenost. Spregovoril je tudi o odvisnosti od drog in poudaril številne nevarnosti, s katerimi se srečujejo mladi. Pri tem je bil zelo jasen in odločen: popustljiva vzgoja nosi odgovornost za marsikatero težavo. In prav vzgoji in družinskim odnosom je predavatelj posvetil večji del svojega predavanja. V zadnjih letih se je med starši razširilo prepričanje, da potrebuje otrok predvsem njihovo ljubezen. To seveda drži, vendar se ob tem postavlja vprašanje: kakšna je vloga staršev v družini? Predavatelj je navedel in utemeljil vrsto odgovorov. Starši se ne smejo odpovedati svoji avtoriteti, jasno morajo postavljati zahteve, ki naj bodo seveda uresničljive in smiselne, pri tem pa morajo biti dosledni in vztrajni. Večkrat bodo s svojim odločnim ravnanjem sprožili čustvene izbruhe mladostnikov, to pa je treba prenašati mirno in predvsem z veliko mero trdnosti. Če sta oče in mati enotna, bo otrok sprevidel, da imata prav, ta izkušnja pa bo zanj zelo koristna. In še korak dlje v zapletenem labirintu vsakodnevnih medsebojnih odnosov: predavatelj je spregovoril o pravicah staršev. Marsikdaj je v dvorani završalo, ko je terapevt nanizal nekaj takih »pravice« staršev: pravico do miru, pravico do sodelovanja otrok pri hišnih opravilih, pravico do partnerskega odnosa in pravico do izpovedovanja lastnih potreb. Nekateri stavki so bili nedvoumni: »Mladostnik mora delati, red in disciplina sta kot zdravilo, če tega ne dosežete, ni nič narobe z vašimi otroki, z vami je nekaj hudo narobe.«

Prepričanje, da »lepa beseda lepo mesto najde« velja le v primeru, da so mladostniki osvojili temeljna pravila v družini. To in še veliko drugega je povedal predavatelj, ki bo svoje znanje in izkušnje v naslednji fazi delil z dijaki, in sicer na srečanjih v mesecu novembru, ko se bo nadaljevalo njegovo dragoceno sodelovanje pri šolskem projektu zdravstvene vzgoje.

M.J.

MOPZ VASILIJ MIRK - Gostovanje letos v Železni Kapli

40. Štiriperesna deteljica

Pevci moškega pevskega zbora Vasilij Mirk s Proseka in Kontovela so pred kratkim sodelovali na jubilejni 40. Štiriperesni deteljici, to je srečanju štirih zborov, ki ga soustvarjajo tudi Mepz Svoboda iz Strazišč pri Kranju, Kulturno Umetniško Društvo Brežice in Mepz iz Železne Kaple, ki je bil tudi letošnji gostitelj srečanja.

Pred viškom srečanja – večernim koncertom vseh štirih pobratenih zborov – so si pevci z gostitelji ogledali obrtno kovaško delavnico, kjer krajevni mojster ustvarja uporabne in umetniške predmete.

Obiskali so tudi Peršmanovo domačijo, ki so jo nemški SS-ovci in kolaboracionisti požgali leta 1944 (zločince so naposled oprostili, ker naj bi primanjkovalo dokazov o njihovi krivdi), ker naj bi se tam zbirali partizani. V hiši, ki jo sedaj upravlja krajevna sekcija partizanov, je urejen zgodovinski muzej o družini Sadovnik, ki je tam živela, ter splošno o predvojnem in povojnem času v tamkajšnjih krajih.

Po ogledu so se zbori podali na hrib - Koprivno pri Riepu, kjer so v tamkajšnjem skednju pripravili tradicionalni koncert, ki so ga oblikovali vsi pobrateni pevski zbori. Pesmi, ki so jih dirigenti zbrali so bile raznovrstne, od narodnih, do verskih ter umetniških. Moški pevski zbor Vasilij Mirk je pod taktirko Marka Sancina zapel tri pesmi: Mirkovo Na trgu, Hafnerjevo Samo en cvet ter Mirkovo Šumi potok šumi. Koncert je sklenil venček pesmi, ki ga izvajajo skupaj vsi zbori. Zapeli so Gobčevo Bratje zapojmo, Hajdrihovo Jadransko morje, Aljaževo Triglav, Vrabčevo Dober večer in pa Osamovo Slovenijo v svetu.

Koncert sta obogatila tudi slavnostni govor župana občine Železna Kapla g. Franca Josefa Smrtnika, pozdrav dolgoletnega veterana proseškega zbora Pepija Čuka ter predsednika društva Zarja, ki je pevcem zborov, ki se od vsega začetka udeležujejo revije, tudi izročil priložnostno darilo, izdelano v kovaški delavnici. Na koncu so se pevci še okrepčali z v kotlu pripravljenim golažem in krotli večerni mraz s pesmijo in pristinim domačim žganjem.

Posnetek nastopa pevskega zbora s Proseka-Kontovela

PONOVO OBUJENA STARA TRADICIJA VAŠKE DRUŽABNOSTI

Mavhinjski fantje

Pred nedavnim se je v lepem številu v gostilni pri Borisu (po domače Pr' Guštinjih) ob dobri kapljici vina in odličnem prigrizku zbrala vsa moška generacija Mavhinj, od najstarejšega do najmlajšega vaščana. Najstarejši člani so bili tudi nagrajeni, vsi pa so se ve-

selili srečanja in ob obujanju lepih spominov praznovali pozno v noč.

V kratkem namerava Vaška skupnost Mavhinje organizirati še piknik na lepi rouni na Brstosiušču, kjer si pričakujejo se večjo udeležbo.

DOBERDOB - Občina za poseg namenila petdeset tisoč evrov

Jedro Poljan bo postalo urbanistično urejen trg

Dela bodo dokončana do prvega maja, zato da bodo lahko tam ponovno dvignili mlaj

Ob prvem maju sredi Poljan dvignejo mlaj. Kjer stoji mlaj, je staro jedro vasi, ki pa je danes bolj podobno zanamarni zelenici in neurejenemu parkirišču za stanovalce. Kraj, ki ga imajo domačini za vaški trg, bo prihodnje pomlad dobil popolnoma nov videz. »Postal bo pravi trg,« napoveduje župan Paolo Vizintin.

Urbanistično ureditev kraja je načrtovala že prejšnja občinska uprava, to so spraševali domačini, a denarja ni bilo nikoli dovolj, da bi bili kos naložbi. Načrt je postal aktualen, ko je kazalo, da bo podjetje, ki naj bi izkoriščalo kamnolom, investiralo v javna dela v občini. Tudi ta možnost je propadla. Nazadnje pa je sedanja občinska uprava z varianto k proračunu v minulem tednu sklenila, da bo Poljanam namenila 50 tisoč evrov - delež denarja, ki ga je dobila od prodaje energetskega sektorja družbe IRIS. Uprava ima že osnutek načrta, ki ga bo sedaj razvila, hkrati bo izpeljala postopek za izbiro izvajalca del.

Prostor bo deloma tlakovan, zelenica z na novo zasajeno travo bo urejena. Na enem delu bodo zemljišče zravnali, kjer pa je naklon večji, bodo zgradili tri stopnice in kamnit podporni zidek. Urejenih bo tudi nekaj parkirnih mest. Območje bo namenjeno pešcem, prehod bodo vozilom preprečevale posebne pregrade, ki jih bodo v primeru potrebe odstranili. Spremenili bodo sedanjo dispozicijo svetil, zato da bo trg bolj osvetljen. To bo seveda ostal kraj, kjer bodo dvigovali mlaj; temelj zanj že stoji, a ga bodo nekoliko priredili. Kjer bo zemljišče zravnano in tlakovano, bo priključek za vodo, ki bo naknadno lahko postal fontana. Trg bo hkrati dobil tudi priključek za elektriko. Občina je imela na razpolago več variant načrta: najbolj popolna varianta je predvidela tudi namestitev klopi in otroških igral. »Denar, ki ga imamo danes na voljo, nam po vsej verjetnosti ne bo še omogočil nakupa klopi in igral. Za to bomo poskrbeli kasneje,« pravi Daniel Jarc, doberdobski odbornik za prostorsko načrtovanje.

»Izdelavo dokončnega in izvršnega načrta bomo zaupali zunanjemu načrtovalcu. Ko bo načrt pripravljen, bomo več gradbenih podjetij pozvali, naj nam pošljejo ponudbo, ki bo odgovarjala našim pogojem. Izvajalca bomo seveda izbrali na podlagi najbolj ugodne ponudbe. Če ne bo zapletov, bomo po novem letu pripravljeni na začetek del,« pojasnjuje župan Vizintin: »Po mojih predvidevanjih bodo dela stekla zgodaj pomladi, trajala pa naj bi približno en mesec, nikakor ne več. Domačini bodo končno dobili urejen trg, ki so ga več desetletij pričakovali.« Dobili ga bodo vsekakor pravočasno, da bodo tam ob prvem maju ponovno dvignili mlaj. (ide)

Sedanji videz vaškega jedra (zgoraj), osnutek načrta (levo)

BUMBACA

NOVA GORICA Ovadili direktorja gledališča

Vse od razrešitve umetniške vodje Ire Ratej so v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica (SNG) napeti odnosi med direktorjem Jožkom Čukom in delavci. Dva med njimi sta včeraj dobila poziva na zagovor pred izredno odpovedjo iz krivdnih razlogov, zoper direktorja gledališča pa je bila vložena kazenska ovadba na policiji. Vodja odnosov z javnostjo Borut Bašin je potrdil, da je od včeraj doma in da se bo moral zagovarjati pred odpovedjo delovnega razmerja. Ob njem je bila na zagovor povabljen tudi računovodkinja Nevenka Razdevšek Žbona.

Nekdanja umetniška vodja Ira Ratej je novogoriško gledališče zapustila letošnjo pomlad, na njeno mesto pa je bila kot vršilka dolžnosti imenovana Martina Mrhar. Na dokončno imenovanje jo morala še počakati, saj je SNG brez sveta zavoda, ker mora država vanj še imenovati svoje predstavnike.

GORICA - Italijanska državljana sta jih pripeljala iz Madžarske

Psičke že posvojili

Osem od 37 mladičev je poginilo, preden so našli družino - Polcija prejela dvesto prošenj po posvojitvi, tudi s Sardinije

Za njihovo posvojitve je v nekaj dneh goriška policija prejela preko dvesto prošenj. Kučke so bili pripravljene posvojiti celo na Sardiniji, vendar so se goriški policisti odločili, da bodo mladiče zaupali v oskrbo izključno družinam iz goriške pokrajine. »Zaenkrat je oskrba psičkov začasna, saj moramo počakati na zaključek sodnega postopka, med katerim bodo sodili dva italijanskima državljanoma, ki sta pasje mladiče na nezakonit način uvozila iz Madžarske. Zaradi tega smo psičke zaupali družinam iz goriške pokrajine,« pravi odgovorna za goriško mejno policijo Maria Elena Napolano, ki je včeraj pojasnila, da so mejni policisti izsledili italijanska državljana s pasjimi mladiči v začetku meseca pri bivšem mednarodnem mejnem prehodu pri Štandrežu. V prtljažniku vozila so policisti odkrili 52 mladičev najrazličnejših pasem - med njimi so bili labradorci, čivave, pekinški psi, stari od dva do tri mesece.

Policisti so na nekdanji štandreški

mejni prehod poklicali živinozdravnike goriškega zdravstvenega podjetja, ki so ocenili, da so bili psički v dobrem zdravstvenem stanju. Hkrati so živinozdravniki ugotovili, da je bilo kar 37 psičkov brez mikročipa in potrebnih dokumentov za uvoz v Italijo. Zaradi tega so policisti prijavi italijanska državljana, za katere se je izkazalo, da sta se v preteklosti že nekajkrat »proslavila« s podobnimi dejanji. Psičke so nato peljali v pesjak Delle Vallate v Bračan, kjer so jim nudili potrebno zdravniško pomoč. Psički so bili premladi za tako dolgo pot, verjetno niso bili cepljeni, kar je bilo za nekatere izmed njih usodno. Preden bi našlo nov dom, je poginilo osem mladičev, ostalih 29 pa je preživelo in osrečilo prav toliko družin.

Italijanska državljana, ki sta pse uvozila iz Madžarske, čaka kazenski sodni postopek; ko bo njuna krivda dokazana, bosta morala plačati slano globo. Psički so bili namenjeni v Lombardijo in Emilio-Romagno, kjer bi bil vsak na tržišču vreden več sto evrov. (dr)

Posvojeni kužek

BUMBACA

več fotografij na
www.primorski.eu

GORICA - Izbrali izvajalca gradbenih del, vrednih skoraj milijon evrov

Dvajset spodobnejših ulic

V Štandrežu bodo uredili prehod za pešce med občinsko telovadnico in osnovno šolo Fran Erjavca

Dvajset goriških mestnih ulic bo lepših. Na županstvu so odločili, da bo za njihov lepilni poseg poskrbelo podjetje Girardello iz kraja Porto Viro pri Rovigu, ki je na javni dražbi ponudilo 12,7 popust pri izključni ceni 998.800 evrov. Na razpis se je skupno prijavilo 15 podjetij, 14 pa jih je bilo nato vključenih v njegov zaključni del, med katerim so izbrali izvajalca del. V prihodnjih tednih bodo stekla po zakonu predvidena preverjanja, nato pa se bodo začela prenovitvena dela, ki zadevajo dvajset ulic v raznih predelih mesta. V glavnem se je goriška občina pri evidentiranju ulic, ki so zaradi lukenj najbolj potrebne prenove, držala zahtev, ki so jih še lani izrazili rajonski sveti.

Tako je goriška občina ugodila prošnji štandreškega rajonskega sveta, ki je opozoril na po-

trebo po gradnji prehoda za pešce med občinsko telovadnico in osnovno šolo Frana Erjavca. Goriška občina bo omenjeni prehod zgradila, v Štandrežu pa bo na novo asfaltirala še odsek Ulice San Michele med Trgom Sv. Andreja in začetkom Ulice Gregorčič. Za nov asfalt v Štandrežu bo občina poskrbela še v Ulici Tabai, kjer je še zlasti potreben prenove njen odsek, ki pelje na novo štandreško križišče.

V seznam so vključene še deželna cesta št. 56 v Ločniku, po kateri peljejo številni tovornjaki, Ulica Ciconi v Svetogorski četrti, Ulica Fermi, Ulica San Michele v Štandrežu, Tržaška ulica pri pokopališču, Ulica Brigata Pavia in Ulica Brigata Casale. Še kako potrebno prenove bodo dočakale še Ulica dei Magazzini, Ulica Cipriani, Uli-

ca Duse, Ulica Kugy, del Ulice Blaserna, Ulica Scuola Agraria in Ulica Lungo Isonzo Argentina (od križišča z Ulico Leoni do novega križišča). V načrtu obnove so dalje vključili Ulico Marzia, Drevoed Virgilio, Ulico Ristori in Osirek XXVII Marzo. Načrt za obnovo omenjenih ulic je izdelal arhitek Marcello Fiscelli in v glavnem zadeva asfaltiranje. V nekaterih ulicah bodo obnovili tudi dotrajane pločnike, ki bodo prehodni tudi za prizadete osebe na invalidskem vozičku. Pri prenavljanju ulic bodo posebno pozornost namenili jaškom za meteorno vodo, medtem ko ne bo potrebno nameščanje novih svetil; v tem smislu bo izjemo predstavljal prehod za pešce med štandreško telovadnico in osnovno šolo, kjer bodo pešpot osvetlili z dvema svetiloma. (dr)

Ulica Brigata Pavia v Gorici

TRŽIČ-SVET V MALEM - V muslimanski skupnosti jezikovne in kulturne razlike

Mošeja je samo stvar časa, na pokopališču trije grobovi

V šolskih menzah je že mogoče prilagoditi jedilnik verskemu prepričanju

Deset odstotkov prebivalcev trziške občine je muslimanske vere, vendar so med njimi velike kulturne in jezikovne razlike. Okrog 2500 trziških muslimanov namreč prihaja iz Bangladeša, severne Afrike, Turčije in z Balkana. Muslimansko skupnost sestavljajo tudi številni Senegalci, katerih najbolj poznani predstavnik je Bou Konate, bivši trziški občinski odbornik za javna dela. Čeprav so iste vere, so med trziškimi muslimani velike razlike. Na prvi pogled se med sabo razlikujejo že po načinu oblačenja, veliko pomembnejše pa so jezikovne razlike, ki so prišle na dan tudi med zadnjim ramadanom. Ob vходу v nekdanji market Hardi so 19. avgusta udeležencem praznika nudili informacije v italijanščini, ki je med trziškimi muslimani postala glavno sredstvo sporazumevanja.

Glede na državo izvora je težko določiti število muslimanov, saj prebivalci nekaterih držav niso vsi muslimanske vere. Najbolj številčna je skupnost priseljencev iz Bangladeša, ki šteje 1548 pripadnikov. Okrog 95 odstotkov Bangladeševcev je muslimanske vere, čeprav so nekateri izmed njih bolj verni, drugi manj. V Trziču je dalje 365 priseljencev iz Bosne-Hercegovine, 349 jih prihaja iz Makedonije in 63 s Kosova. V teh državah je odstotek muslimanov precej različen; v BiH je 49 odstotkov prebivalcev muslimanske vere, v Makedoniji pa 33 odstotkov. Poleg njih je v Trziču še 158 Albancev, 55 Maročanov, 26 Tunizijcev, 17 Turkov in 42 Senegalcev.

Že več let si trziški muslimani z Bangladeševci na čelu prizadevajo, da bi dobili kraj za molitev in srečevanje. Prvo islamsko središče so odprli v Ulici Galilei leta 2002 in je delovalo tri leta. Nato so priseljenci muslimanske vere dobili sedanji sedež v Ulici Duca D'Aosta, za katerega že nekaj časa plačuje najemno društvo Bag, ki združuje priseljence iz Bangladeša. Sedež pa je premajhen, tako da ni dovolj prostora za vse udeležence molitev; mnogi izmed njih morajo čakati pred poslopijem, tudi pozimi ob dežju in mrazu.

Trziški muslimani že vrsto let prirejajo praznovanja ob koncu ramadana v telovadnicah. Med avgustovskim praznikom se je zbralo preko dva tisoč muslimanov, med njimi pa ni bilo žensk, ker niso uspeli pravočasno urediti primernih prostorov zanje. Tudi zato si že več let prizadevajo, da bi dobili nov sedež. Predstavnik kulturnega središča Baitus-Salat so lani evidentirali nekdanji market Hardi v Ulici Primo maggio. Avgusta je kazalo, da so bili tik pred podpisom pogodbe, a je prišlo do težav z lastniki, zaradi česar iščejo novo poslopje. »Iščemo prostor, v katerem bi molili, kjer bi se naši otroci lahko srečevali, kjer bi se lahko učili arabščine in hkrati utrjevali znanje bangladeščine. Naša skupnost je pripravljena - tudi ekonomsko - na ta izziv,« pravi Sikder Shumanu, predstavnik trziških Bangladeševcev, ki ga polemike Severne Lige in trziške desnice okrog mošeje ne motijo. »Vsak ima svoje mnenje,« pravi Shumanu, medtem ko Bou

Otroci muslimanske vere med avgustovskim praznikom ob zaključku ramadana v Trziču

BONAVENTURA

Konate ugotavlja, da občina ne more prispevati svojega denarja za gradnjo verskega središča. »To pa lahko storijo zasebniki. Gradnja mošeje je v Trziču samo stvar časa, saj tu živi tri tisoč muslimanov, ki imajo pravico do svojega verskega središča. Veliko priseljencev prebiva tu že mnogo let, njihovi otroci so se tu rodili in ne bodo odšli drugam,« pravi

Konate. Njegove besede potrjujejo tudi jedilniki šolskih menz, v katerih je že mogoče zaprositi za hrano, ki odgovarja verskim prepričanjem. Prisotnosti priseljencev različnih ver se prilagajajo tudi na trziškem pokopališču. Na njem je že nekaj let tudi manjše območje, namenjeno pokopu muslimanov; na njem so zaenkrat le trije grobovi.

TRŽIČ - Civilna zaščita Čakajo denar za novi sedež

Ekipa mlada in usposobljena

Trziška ekipa civilne zaščite je vse mlajša in vse bolj usposobljena. Njen najmlajši član je celo mladoleten, sploh pa je vseh sedemdeset prostovoljcev v zadnjem letu opravilo razna usposabljanja, tako da so pripravljani za nudenje pomoči in poseganje v najrazličnejših primerih.

»Zelo zadovoljni smo, da se civilni zaščiti vse bolj pogosto približujejo mladi, kar dokazuje, da je v naših krajih še vedno veliko ljudi, ki je pripravljeno nesebično priskočiti na pomoč sočloveku,« je na včerajšnji predstavitvi letošnje dejavnosti trziške civilne zaščite povedala županja Silvia Altran, ki upa, da bo tudi dežela priznala visoko stopnjo usposobljenosti trziških prostovoljcev in jim bo zato dala na razpolago sredstva za ureditev novega sedeža. »Deželo smo že nekajkrat zaprosili za denar za gradnjo novega in večjega sedeža. Doslej so bile naše prošnje neuslišane, vendar bomo vztrajali, saj so že nakazali zahtevana sredstva številnim drugim občinam,« še pravi Altranova in poudarja, da so trziški prostovoljci lani opravili štirinajst delovnih dni za gašenje gozdnih požarov, kar 37 dni se je nabralo za patroliranje naravnega okolja, dva dneva so posvetili usposabljanju. Trziški prostovoljci so nudili pomoč potresencem v Emilii, med zadnjo zimo so bili tudi v Markah, kjer so domačini imeli velike težave zaradi izjemnih snežnih padavin. »Člani naše civilne zaščite so opravili tudi 26 delovnih dni na morju, saj smo med redkami v Italiji, ki imamo kar 23 prostovoljcev, usposobljenih za sodelovanje z luško kapitanijo pri opravljanju njenih dejavnosti,« pravi Altranova in napoveduje, da bodo trziški prostovoljci 11. novembra sodelovali pri vaji za iskanje pogrešancev, 17. in 18. novembra pa bodo sodelovali pri zbiranju sredstev za ustanovo Telefono Azzurro.

GORICA-NOVA GORICA Kamenčki mozaika goriške zgodovine

Palača Attems na Kornu: nova spoznanja izpodbija Pacassijevo avtorstvo

Društvo za narodno zgodovino iz FJK je svoje 13. študijsko srečanje priredilo prejšnjo soboto najprej v jutranjih urah in konferenčni dvorani Fundacije Goriške hranilnice v Gosposki ulici, v popoldanskih pa v kromberškem gradu. Za časopisno poročanje smo sledili jutranjim poročilom. Več kot štirideset udeležencev - polovica jih je prišla s posebnim avtobusom iz Trsta - je pozdravila društvena predsednica Grazia Tatò. Izpostavila je izbiro, da poteka simpozij v sodelovanju med Gorico in Novo Gorico, in napovedala široko raziskovalno pobudo povezano z okroglo obletnico začetka prve svetovne vojne čez dve leti. V nadaljevanju smo poslušali zelo posebne in podrobne vsebine, drobne kamenčke kompleksnega mozaike pretežno goriške zgodovine, ki so pomembni za zgodovinske sladokusce, zanimivi pa tudi za vse tiste, ki se želijo zavedati prostora, v katerem bivajo.

Donatella Porcedda je obrazložila okoliščine, katerih se je kot diplomat in hkrati obveščevalec plemič Federico Strassoldo iz Belgrada pri Varmu v Furlaniji znašel v vlogi posrednika med Dunajem in bosanskim sandžakom. S tankočutnim diplomatskim prepričevanjem je moral uresničevati cesarjevo strategijo zadrževanja Turkov zaradi njihovih pritiskov proti zahodu in jih hkrati usmerjati proti Serenissimi. Govor je o zapletih na začetku 16. stoletja, se pravi neposredno po prehodu Gorice pod Habsburžane. Strassoldo je umrl leta 1523 v domačem kraju.

Silvano Cavazza je obravnaval vlogo drugega diplomata, rojenega v Štanjelu leta 1530: Hans Kobencl je bil najbolj znani Goričan 16. stoletja. Doje-manju v sedanjem času ga lahko približamo z navedbo podatka, da je zgradil palačo, ki je kasneje postala sedež nadškofije ob severnem robu Travnika. Študiral je na Dunaju in v Bologni, postal je član tevtonskega reda. Cesar ga je uporabljal za diplomatske misije na Poljskem in zlasti v Moskvi, kjer je tedaj vladal car Ivan Grozni.

Neva Makuc je posredovala izsledke preverjanj in iskanj, ki jih je opra-

vila po naročilu SAZU glede zapisov, opisov in ocen furlanskih zgodovinarjev o Slovencih. Izkazuje se, da ni bilo prav veliko zanimanja, če izvzamemo opise (iz 16. stoletja) ustoličevanja pri Gospe sveti, razmer na Krasu in spopadov z Langobardi; glede slednjega gre zgolj za prepise besedil Pavla Diacona. Iz kasnejšega obdobja najdemo nekaj opisov spopadov, kmetijstva, tihotapstva. Glede etničnega izvora je veliko povezovanja z barbari, Kraševci naj bi bili potomci Japidov ali Retijcev, nikakor pa Ilirov. Slovence so povezovali s petjem in legendo o kralju Matjažu - Matiji Korvinu. Glede Gorice so vselej pisali, da je večjezično mesto in da so »Slovani« vraščeni v ta teritorij.

Saša Quinzi je s podrobno razlago arhitektskih odtenkov in s pomočjo diapozitivov prikazal nastanek in obnovitvene posege na dveh Attemsovih palačah v Gorici: prva je danes sedež županstva, druga Pokrajinskih muzejev. Obe sta bili doslej pripisani arhitektu Nicoloju Pacassiju, ki je zaslovel kot dvorni arhitekt cesarice Marije Terezije. Novejše raziskave, predvsem slovenskih umetnostnih zgodovinarjev, so pokazale, da podobne in celo enake prvine zasledimo pri drugih dvorcih in cerkvah nekdanje Goriške grofije (Gradišče ob Soči, Kojsko, Velike Žablje, Vipava in Ajdovščina), še ohranjeni dokument o obnovi palače Attems na Kornu pa je dokončno izpodbil Pacassijevo avtorstvo. Ob napovedi, da bo Gorica postala sedež škofije (1749), je palačo v rokokoskem slogu obnovil Saverio Gianni, arhitekt, ki se je v Gorico pritenil iz Lombardije. Isti stavbar je leta 1748 dogradil tudi Attemsov dvorec v Podgori, ki je bil uničen v prvi svetovni vojni.

Lucia Pillon je zaključila jutranja poročila z zgodovino stavbe goriške zastavljalnice, sedanjega sedeža Fundacije Goriške hranilnice. V njej je arhiv same zastavljalnice in hranilnice in pritičju pa razstava nekdanje ustanove, ki je pomagala ljudem v stiski. Rodbina Attems je zaslužna, da so »Goriški Monte di Pietà« odprli leta 1753. Zadnja obnova palače se je zaključila leta 2007. (ar)

Società Filologjiche Furlane

Società Filologica Friulana

Pokrajinska konzulta za slovensko manjšino
Consulta provinciale per la minoranza slovena

Vabimo Vas na predstavitev knjige

Indagine sulle comunità linguistiche del Friuli Venezia Giulia

Raziskava o jezikovnih skupnostih v Furlaniji Julijski krajini

Uredili Emidio Susič, Adriana Janežič in Feliciano Medeot
(Avtonomna dežela Furlanija Julijska krajina, 2010)

24. oktober 2012
ob 18. uri

Palača Attems Petzenstein
Trg De Amicis 2 - Gorica

Pozdravili bodo predsednik Pokrajine Gorica Enrico Gherghetta, direktor Službe za rojake v tujini in manjšinske jezike Dežele FJK Giuseppe Napoli in predsednik Pokrajinske konzulte za slovensko manjšino David Peterin. Emidio Susič, Adriana Janežič in Feliciano Medeot bodo predstavili raziskavo in publikacijo. Sledila bo razprava. Delovni jezik bo italijanščina.

KOLESTARSTVO - Po odločitvi Mednarodne zveze, da Armstrongu odvzame vse zmage na Touru

Izpuhtela legenda

Na svojem facebook profilu sam izbrisal naslove - Indurain mu še verjame, Merckx pa se počuti slabo

LOS ANGELES - Ameriški kolesar Lance Armstrong se je očitno sprijaznil z odločitvijo Mednarodne kolesarske zveze, ki mu je zaradi uživanja prepovedanih substanc v ponedeljek črtala vseh sedem zmag na dirki po Franciji. Armstrong je na svojem socialnem omrežju umaknil podatek, da je med letoma 1999 do 2005 zmagal na najbolj prestižni preizkušnji na svetu. Na njegovem socialnem omrežju je bilo še v ponedeljek zapisano, da je oče petih čudovitih otrok, 7-kratni zmagovalc Toura in borec zoper raka s polnim delovnim časom ter občasni triatlonec, le nekaj ur po odločitvi Ucija pa so nekateri podatki na njegovem profilu dobesedno izpuhteli. Zdaj je zapisano, da skrbi za vzgojo petih otrok, se bojujejo proti raku, kolesari, teče in igra golf, ko mu čas dovoljuje.

Armstrongu po dopiškem razkritju grozi, da bo ostal brez lepega kupa denarja, ki ga je zaslužil v svoji kolesarski karieri. Ameriško pozavarovalno

podjetje SCA Promotions, ki mu je na račun njegovih športnih uspehov pred dopiškim razkritjem izplačala kar 12 milijonov ameriških dolarjev, namreč razmišlja o pravnih korakih zoper nekdanje kolesarske ikone.

Za priznanje starih dopiških grehov se je včeraj odločil tudi Norvežan Steffen Kjaergaard. Nekdanji Američanov sotekmovalec je priznal, da je nekoč uporabljal Epo in kortizon. Kjaergaard je bil član Armstrongove ekipe US Postal v letih 2000 in 2001, ko je padli ameriški zvezdnik zmagal na dirki po Franciji. Za prekinitev molka se je odločil, ker so se stvari v zadnjih tednih močno spremenile, je 39-letni kolesar pojasnil, zakaj je spregovoril šele zdaj. «Nisem mogel več živeti s takšno lažjo. Prej sem mislil, da bom to skrivnost nesel s seboj v grob, zdaj pa sem zaradi sebe sklenil, da povsem resnico,» pravi skesani Kjaergaard, ki pa ni želel «namočiti» nikogar od nekdanjih sotekmov-

valcev v ekipi, češ da je nekatere sumil, da si tudi pomagajo na nedovoljen način, a dokazov za to ni imel.

Je pa Armstrong, na katerega v zadnjih dneh letijo puščice in se zgrinjajo slabe novice od vsepovsod, dobil vsaj enega močnega podpornika.

Nekdanji španski kolesarski zvezdnik Miguel Indurain je za časnik Marca dejal, da se mu zdi kaznen pretirana. «Čudno je, da so ga tako strogo kaznovali samo zaradi pričevanj sotekmovalec. Nikoli ga niso ujeli na kontrolah. Mislim, da je nedolžen,» je dejal Indurain. Španec je po novem, ker so Teksačanu odvzeli vseh sedem zmag na francoski dirki, skupaj z Jacquesom Anquetilom, Bernardom Hinaultom in Eddyjem Merckxom spet prvi junak Toura, vsi so zmagali po petkrat. Merckx je ob novici o Armstrongovi diskvalifikaciji dejal, da se »počuti zelo slabo,« kritičen pa je tudi do tistih, ki se kesajo šele zdaj, ko je, tako Merckx, žal prepozno.

NOGOMET - V ligi prvakov le neodločen izid za Juventus proti Dancem

V slabih vodah

KOPENHAGEN - Neznanci z Danske, igralci Nordsjaellanda, so prisilili Juventus k delitvi točk in mu močno otežili pot v G kvalifikacijski skupini lige prvakov. Tehnično skromnejši, a taktično dobro postavljeni gostitelji, so do točke prišli zaslužno, ker je Juventus s svojim nastopom razočaral. Po zelo slabem prvem polčasu je reagiral šele po голу Nordsjaellanda, do katerega je prišlo v začetku drugega polčasa (5. minuta) po prostem strelu. Toda »lahka« napadalec Juventusa Matri in Giovinco sta trčila v obrambni zid domačega moštva, idej ni bilo kdove koliko, pritisk je bil šele večji, toda ritem nezadosten. Iz zagate je Juventus, kot večkrat doslej, rešil Vučinić, ki je zamenjal Matrija in v 81. minuti v mrežo preusmeril lepo podajo Isle.

Po treh neodločenih izid se je položaj Juventusa precej zapletel, jasno je, da mora čez štirinajst dni Dance brezpogojno premagati v Turinu, kar pa za uvrstitev v nadaljnjo fazo še ne bo zadostovalo.

Branilci naslova, nogometaši Chelseaja, so bili na gostovanju v Donjecku brez moči. Šahtar jim je sicer prepustil terensko premoč, a domači so bili v protinapadih nevarnejši. To jim je najbrž omogočil tudi zgodnji gol, že v tretji minuti je dosegel Alex Teixeira. Na 2:0 je na začetku drugega dela povišal Fernandinho, častni gol za goste je v 88. minuti dosegel Oscar.

Bate Borisov je v prejšnjem krogu presenetil Bayern, proti Valencii pa ni zmozel še ene senzacije, izgubil je z 0:3. S tremi goli jih je uničil Roberto Soldado. Zato pa se je za poraz v Minsku svojim navijačem odkupil Bayern, ki je zmagal z golom iz enajstmetrovke, dosegel ga je Thomas Müller.

Pravo tragedijo so doživeli igralci Celtica. Z golom Georgiosa Samarasa so povedli, Andres Iniesta je izenačil v zadnji minuti prvega dela, zmago Barcelone pa je v četrti minuti sodniškega podaljška zagotovil Jordi Alba. Z istim rezultatom kot Barcelona je zmagal tudi Spartak, za prvo zmago za Ruse v tekmovanju sta poskrbela Rafael Carioca in njegov brazilski rojak Jardel, ki je dosegel avtogol. Tudi za Benfica je bil strelec Brazilc, in sicer Lima.

Braga je v Manchesteru vodila z 2:0, a to ni bilo dovolj niti za točko, saj sta Javier Hernandez z dvema goloma, drugega in zadnjega na tekmi je dosegel v 75. minuti, ter Jonny Evans zrežirala preobrat. Da ni zašel med najboljše klube, je spet dokazal Cluj, ki je v Carigradu pri Galatasarayju osvojil točko. Romuni so z avtogolom Danyja Achilleja Nounkeuja povedli, domači so za pravilni enajstmetrovko, a Burak Yilmaz je vendarle poskrbel za delitev točk.

Tako je igralec Nordsjaellanda Mikkel Beckmann presenetil Buffona po prostem udarcu, za moštvo iz Turina je izenačil Vučinić

ANSA

SKUPINA E IZIDA 3. KROGA

Nordsjaelland - Juventus 1:1, Šahtar - Chelsea 2:1	
Šahtar Doneck	3 2 1 0 5:2 7
Chelsea	3 1 1 1 7:4 4
Juventus	3 0 3 0 4:4 3
Nordsjaelland	3 0 1 2 1:7 1

PRIHODNI KROG (7. 11.): Chelsea - Šahtar, Juventus - Nordsjaelland

SKUPINA G IZIDA 3. KROGA

Spartak - Benfica 2:1, Barcelona - Celtic 2:1	
Barcelona	3 3 0 0 7:3 9
Celtic Glasgow	3 1 1 1 4:4 4
Spartak Moskva	3 1 0 2 6:7 3
Benfica	3 0 1 2 1:4 1

PRIHODNI KROG (7. 11.): Benfica - Spartak, Celtic - Barcelona

SKUPINA F IZIDA 3. KROGA

Bate - Valencia 0:3, Lille - Bayern 0:1	
Valencia	3 2 0 1 6:2 6
Bate Borisov	3 2 0 1 6:5 6
Bayern München	3 2 0 1 4:4 6
Lille	3 0 0 3 1:6 0

PRIHODNI KROG (7. 11.): Valencia - Bate Borisov, Bayern - Lille

SKUPINA H IZIDA 3. KROGA

Galatasaray - Cluj 1:1, Manchester - Braga 3:2	
Manchester Utd	3 3 0 0 6:3 9
Cluj	3 1 1 1 4:3 4
Braga	3 1 0 2 4:5 3
Galatasaray	3 0 1 2 1:4 1

PRIHODNI KROG (7. 11.): Cluj - Galatasaray, Braga - Manchester

Milan danes v Malagi, gostitelji so prvi v skupini C

MALAGA - Današnji nastop v Malagi za Milan res ne prihaja ob pravem času. Moštvo je v krizi, usoda trenerja Allegrija visi na nitki (»predsednik Berlusconi me že ves teden ni poklical,« je potožil), španski nasprotnik, za katerega stojijo petični šejk Abdullah Bin Nasser Al Thani, pa je izjemno nevaren. V skupini C premočno vodi, tako sanktpeterburški Zenit kot Anderlecht (v gosteh) je premagal s 3:0, v domači ligi pa zaseda moštvo trenerja Manuela Pellegrinija tretje mesto za nepremagljivi-ma Barcelono in Realom. Nevaren je napadalec Saviola, po dva gla na glavo pa sta doslej dosegla Isco in Eliseu. Verjento postava Milana: Amelia, Abate, Mexes, Bonera, De Sciglio, de Jong, Ambrosini, Emanuelson, Montolivo, El Sharrawy, Pato.

TENIS - Masters Šarapova boljša od Erranijeve

CARIGRAD - S prvimi tremi dvoboji se je v Carigradu začel zaključni masters sezona za teniške igralke. Rusinja Marija Šarapova je Italijanko Saro Erranijeve premagala s 6:3, 6:2, Poljakinja Agnieszka Radwanska pa je bila od Čehinje Petre Kvitove, branilke lanske zmage na tem tekmovanju, boljša s 6:3, 6:2. Za Poljakinjo je bila to šele prva zmaga v četrtet medsebojnem obračunu. V rdeči skupini je tretjepostavljena Američanka Serena Williams, odpravila Nemko Angeli-que Kerber s 6:4, 6:1.

Sedanja številka 1, Viktorija Azarenka, bo svoj prvi dvoboj odigrala danes, ko bo njena tekmi- ca v rdeči skupini Kerberjeva. Na sporedu bosta še en dvoboj v tej skupini (Serena Williams - Li Na) ter dvoboj bele skupine Marija Šarapova - Agnieszka Radwanska.

Start tehnologije

FRANKFURT - Mednarodna nogometna zveza (Fifa) je podpisala licenčni pogodbi z dvema podjetjema za razvoj in uporabo tehnologije, s katero bi bilo mogoče določiti, ali je žoga prešla golovo črto ali ne. Podjetji bosta razvijala sistema Hawk Eye na temelju kamere in GoalRef na osnovi magnetnega polja. Oba sistema bodo prvič na uradnem tekmovanju uporabili decembra letos na klubskem svetovnem prvenstvu na Japonskem.

Rekordna udeležba na ljubljanskem maratonu

LJUBLJANA - Slovenska prestolnica bo 27. in 28. oktobra gostila 17. ljubljanski maraton. Prireditelji so sporočili, da se je prijavilo 25.686 udeležencev iz 41 držav, kar je rekord te športno-rekreativne prireditve. V nedeljo se bo tek na 10.000 m začel ob 8.30, teka na 42 in 21 kilometrov pa ob 10.30, že 10 minut prej bo start paraplegikov na najdaljši razdalji. Za nedeljo je prijavljenih 16.942 tekačev (lani 14.600), na najdaljši razdalji pa bo nastopilo 1535 maratoncev in 274 maratonk. Start bo na Slovenski cesti, kar so uvedli lani, cilj pa na prenovljenem Kongresnem trgu.

ACH Volley začanja svojo pot

LJUBLJANA - Odbojkarji ACH Volleyja začenejo svojo pot v ligi prvakov. V Stožice prihaja danes nemški podprvak Generali Unterhaching, ki naj bi bil ljubljancanom glavni kandidat za drugo mesto v skupini. Prvo mesto v skupini D naj bi bilo rezervirano za italijanskega prvaka Macerato, za drugo mesto, ki bi lahko še vodilo v osmino finala (letos je sistem nekoliko drugačen, saj zanesljivo napreduje le sedem zmagovalcev skupin in šest najboljših drugouvrščenih), pa se naj bi borili vsi trije preostali klubi, poleg ACH Volleyja in Unterhachinga še belgijski Lennik.

Union Olimpija proti Panathinaikosu

LJUBLJANA - Košarkarje Uniona Olimpije, ki so v ponedeljek z 71:75 izgubili tekmo lige ABA proti zagrebški Cedeviti, čaka v petek v domačem zmajevem gnezdu v Stožicah nova evropska naloga, v goste prihaja grški Panathinaikos. Pred dvobojem zeleno-belih ekip je njuno izhodišče podobno, imata po eno zmago in poraz. Ljubljancani so slavili proti Cantuju in izgubili s Turki, Atenčani pa imajo na računu tesno zmago proti Cantuju (78:76) ter poraz z Realom (78:85).

DELAVNICE NA ROGLI

Mladinska skupina Cheerdance Millenniuma - Strele in nekateri predstavniki članske skupine Škratov, so se konec tedna udeležili cheer vikenda na Rogli, v organizaciji Cheerleading Zveze Slovenije. Kampa je vodili inštruktorji Cheerleading zveze Slovenije ter priznani trener Lupe Davis. Na programu so bile delavnice skokov, akrobatike, dvigov ter metov.

V prostem času so se preizkusili tudi na adrenalinskem sankališču Zlodejevo ter se sprostil v bazenu.

VZS MITJA ČUK:

PORAZ, A DOBRA IGRA

Gojenci VZS Mitje Čuk so v tekmi svojega košarkarskega prvenstva tokrat zgubili proti ekipi Zunami z igro pa so povsem zadovoljili. Tekma je bila namreč izenačena in košarkarji VZS so popusili šele v ključnih trenutkih. Vsi igralci našega zavoda so se potrudili, najboljša

strelca pa sta bila Jelenič (9 točk) in Fragiaco (8). Jelenič je tudi zadel »trojko«.

EURO 2013 V SLOVENIJI - Finalni izbor maskote, ena tudi iz podjetja Štandrc Borisa Lutmana

Tudi »naš« Lipko

V igri za maskoto Eurobasketa je tudi nekaj zamejskega pridiha, saj je eno izmed štirih kandidatov za izbor oblikoval industrijski oblikovalec iz Štandreža Boris Lutman v sodelovanju s sodelavcem z Obale Mitjo Milkovičem in Zineto Milak. Lutman, ki vodi istoimensko podjetje v Ljubljani, kjer živi

ceju v Gorici študiral v Benetkah, Londonu, Milanu, Rimu in Trstu, nekaj let tudi deloval pri Philips Design v Eindhovenu na Nizozemskem.

Lipko

že deset let

(domov v Štandrežu se sicer vrača zelo pogosto), je v nekaj dneh razvil Lipka, torej lipo s človeškimi lastnostmi. »V bistvu smo ga razvili v šestih dneh, za lipo pa smo se odločili prvič zato, ker smo želeli ponuditi nekaj novega. Navadno so maskote vedno živali: imeli smo tudi nekaj drugih idej, vendar je na koncu prevladala lipo. Mislim, da je še vedno najbolj pristen znak Slovenije, spomnili pa smo se tudi na kampanijo Slovenija, moja dežela, ki je imela v logotipu lipov list. Obenem pa je lipo od nekdanjega simbola, ki združuje Slovenijo, pod lipo so se združevali tudi slovenski veljaki,« je pojasnil 38-letnik, ki je po maturi na klasičnem li-

pred dokončnim oblikovanjem Lipka so pri podjetju Lutman design izvedli tudi anketno, da bi dobili povratno informacijo javnosti in se tako prepričali, da lahko postane Lipko maskota Eurobasketa. Lipo med drugim dobimo na pomembnih slovenskih trgih, z njo povezujemo tudi slovenske like, kot sta Kralj Matjaž in Martin Krpan, kjer simbolizira lipo zmago in krepost.

Bibi

»Izdelati maskoto v obliki drevesa pa je bil kar velik izziv, saj je drevo trdno, maskota pa fleksibilna. Ti dve lastnosti smo uspeli združiti s prispodobo, saj drevesce pomeni

Jamko

Štandrc. Kranjska čebela Bibi in človeška ribica Jamko pa sta do včeraj zbrala veliko manj glasov. Štiri maskote so v bistvu finalistke natečaja, izbrali so jih Komisija

Lupi

ga zveze Slovenije in nekateri reprezentanti. Lipko Lipe – kot se glasi njegov »priimek«, zbira prijatelje in podpornike tudi na facebooku na svojem profilu. Vsak lahko zanj enkrat glasuje vsak dan vse do 4. novembra.

Ob Lipku pa razvija Lutman s sodelavci tudi pisarniške produkte Akta, ki so prav tako povezane z Eurobasketom. Že lani so oblikovali platnice zvezkov, map in organizatorjev na temo evropskega prvenstva v košarki (na platnici sta bila tudi reprezentanta Zoran in Goran Dragič), letos pa so že pripravili dizajn za naslednje leto. Ta bo prav tako promoviral športni dogodek. (V.S.)

trdno obrambo pred napadalci, z vejami pa je nakazana spretnost pod košem,« je pojasnil Lutman, ki je med drugim tudi poučeval na Državnem tehničnem zavodu Vega, tačas pa sodeluje tudi

UNDER 19 ELITE

Jadran ZKB uspešen proti enemu izmed favoritov

Falconstar - Jadran ZKB 65:68 (18:17, 41:28, 56:45)

JADRAN: Valentinuz 2, N. Daneu 20, Majovski 3, Gregori 7, Sternad, T. Daneu, Ridolfi 18, Batic 12, Zoch, Mattiassich 6, trener Oberdan.

Jadran ZKB je na gostovanju v Trzinu vknjižil novi dve točki proti ekipi, ki sodi med boljše v tem prvenstvu. Trener Dean Oberdan se je ob koncu tekme veselil predvsem zaradi dopadljive igre, ki so jo varovanci prikazali na trenutke, in pa seveda zmage, ker je prišla čisto na koncu.

Jadranovci so tekmo začeli prepričljivo. Nasprotnika so zaustavili z obrambo po celem igrišču, tako da nikakor ni uspel ujeti pravega ritma. Točka razlike pa se je ob koncu druge četrtine prelevila v visok zaostanek, saj so jadranovci zaigrali nepremišljeno. Ob polčasu je bil rezultat 41:28. V tretji četrtini so razliko uspeli le rahlo zmanjšati, zaostanek pa so uspeli nadoknaditi šele v zadnjih desetih minutah, ko so povsem prevladali. S consko obrambo so namreč onemogočili gostiteljem pot do koša, tako da so slednji v desetih minutah uspeli doseči le 9 točk, Jadran pa je s 23 doseženimi točkami izničil zaostanek in na koncu zmagal. Med posamezniki sta se izkazala Niko Daneu in Martin Ridolfi, ki sta bila tudi najboljša strelca, še štiri najst dni pa bosta odsotna Andrej Žerjal in Leghissa Lamber-to zaradi poškodbe gležnja.

NAMIZNI TENIS V ČERVINJANU zmaga Claudie Micolaucich

Ta konec tedna se je kopica ping-pongašev ŠK Kras podala v Červinjan na drugi deželni turnir, veljaven za kvalifikacije na državno prvenstvo. V kategoriji najmlajših so prvič nastopili Elisa Aresca, Arturo Severi in Juan Manuel Zaleri. Začeli so komaj tekmovali, tako da niso dosegli vidnejših uvrstitev. Vsako tekmovanje pa je obogatilo, ki s časom pomaga rasti.

Med nastopajočimi pa gre posebno omeniti Claudio Micolaucich, ki je zmagala pri mladinkah, kot tudi v tretji kategoriji. Katarina Milič je tudi dobro opravila svojo nalogo, saj je bila med mladinkami tretja (igra se namreč tudi tekma za tretje mesto), v tretji kategoriji pa je bila četrta. Giada Sardo se je v isti kategoriji prebila iz kvalifikacijske skupine in za tem zmagala še v naslednjem krogu. Manj sreče so imele Martina Bresciani, Johana Milič in Isabella Torrenti. Prvi dve sta igrali tudi v kategoriji mladink. Vinicio Divo je v peti kategoriji presenetil in osvojil bronasto medaljo; nastopal pa je tudi Paolo Fabris, ki pa se ni prebil iz skupine. Edi Bole in Gianni Rotella sta igrala v tretji kategoriji, kjer je konkurenca ostrejša.

Naslednji turnir, vedno kvalifikacijskega značaja, se bo odvijal, 8. decembra, tudi tokrat v telovadnici v kraju Cervignano del Friuli. (R)

Obvestila

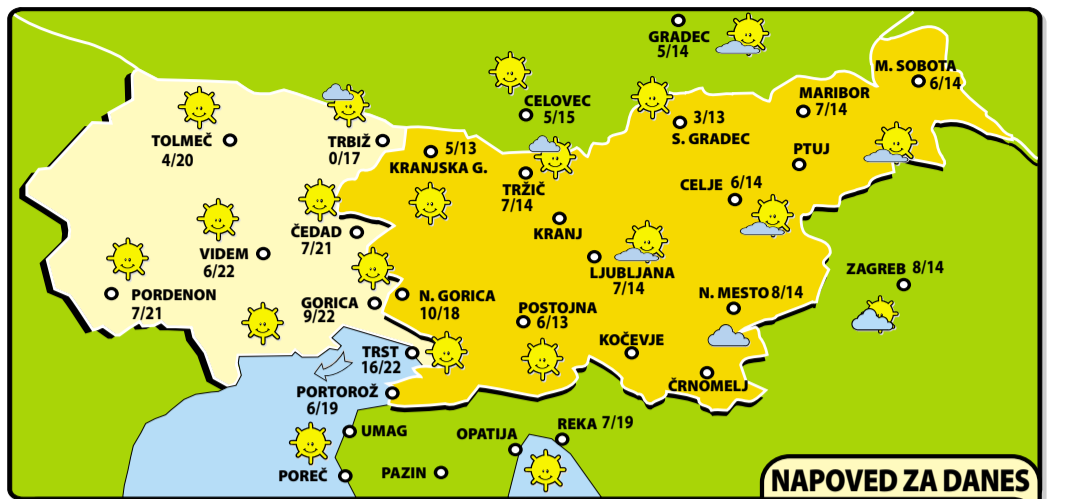
SK DEVIN prireja novembrski smučarski sejem v dvorani Gostilne-Picerije Bita v Križu. Zbiranje opreme 7. in 8. novembra od 10. do 19.30, prodaja od 9. do 12. novembra od 10. do 19.30. (petek 15.30-19.30) in prevzem opreme 13. novembra od 10. do 19.30. Ne prezrite te posebne priložnosti. Informacije: 3358416657 ali 3358180449.

SK BRDINA organizira tradicionalni sejem rabljene smučarske opreme v prostorih Doma Brdina, Smučarska ul. 109, na Opčinah. V četrtek, 8. novembra, od 18. do 21. ure zbiranje opreme. Dnevi in urniki odprtih vrat sejma: petek, 9. novembra, od 18. do 21. ure; sobota, 10. novembra, od 16. do 21. ure; nedelja, 11. novembra, od 10. do 12. ure ter od 16. do 20. ure. Ob priložnosti, boste lahko dobili vse informacije glede smučarskih tečajev za zimsko sezono 2013. Info: 3475292058, www.skbrdina.org

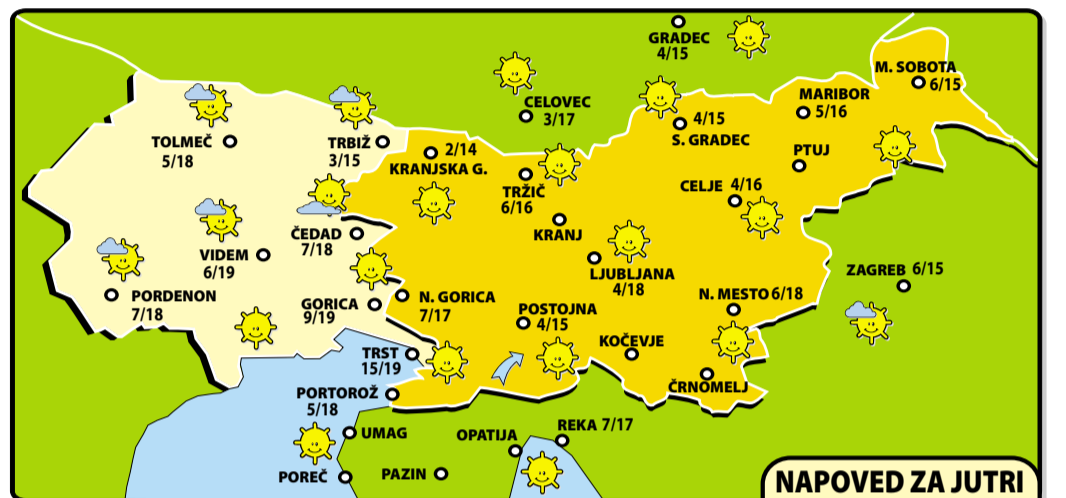
Glasovanje do 4. novembra na spletni strani maskota.zurnal24.si

LJUBLJANA - Košarkarska zveza Slovenije (KZS) je danes razkrila štiri finalistke med maskotami, ki se bodo potegovali za naziv uradne maskote košarkarskega Eurobasketa 2013 v Sloveniji. O maskoti bodo odločali navijači z glasovanjem prek spleta, kandidati pa so kranjska čebela Bibi, človeška ribica Jamko, lipo Lipko in volk Lupi. Kot so sporočili iz KZS, so na razpis povabili 25 slovenskih oblikovalskih studiev, posameznikov in agencij. V roku so prejeli osem predlogov za maskoto, v finale so se uvrstili štiri. Kranjsko čebelo Bibi so na KZS opisali kot eno izmed redkih avtohtonih in na Slovenskem vzgojenih vrst, ki je zaradi svojih odličnosti, kot so marljivost, ustvarjalnost in nepopustljivost, izjemno pomemben gost v čebelnjakih po celem svetu. Človeška ribica Jamko je eden najbolj prepoznavnih simbolov in znamenitosti Slovenije ter naslovni lik Postojnske jame. Človeško ribico vsi Slovenci spoznamo že v prvih letih šolanja, zaradi nenavadnosti pa nam v spominu ostane za vse življenje. Bistvo lipe Lipka je drevo slovenstva, lipo, utripajoče srce pa je sestavljeno iz čiste skladnosti med naravo in človekom, pravijo na KZS. Volk Lupi pa je prastari prebivalec Slovenije, ki je naša pogorja pred nekaj leti že skoraj zapustil. A si, ker je kar polovica naše dežele prekrita z gozdovi, Slovenije brez takšnega prebivalca ne moremo predstavljati, so na kratko opisali zadnjega kandidata.

Maskoto izbirajo športni navdušenci z glasovanjem na spletni strani maskota.zurnal24.si do 4. novembra. Med tiste, ki bodo glasovali, pa bodo podelili tudi nagrade.

NAPOVED ZA DANES
 Danes bo vreme še naprej stanovito in jasno, burin pa bo postopoma pojenjal. Danes bo pretežno jasno. Zjutraj in del dopoldneva bo majske po nižinah megla ali nizka oblačnost, ki se bo ponekod zadržala tudi v popoldanski čas. Na Primorskem bo pihala šibka burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 9, na Primorskem okoli 12, najvišje dnevne od 14 do 19, na Primorskem do 24 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI
 Zjutraj bo po vsej deželi jasno ali zmerno oblačno, popoldne pa bo spremenljivo, s povečano oblačnostjo, v Julijskih Alpah. Jutri bo še precej jasno vreme z jutranjo in dopoldansko meglo po nižinah, ki se bo lahko pojavljala tudi ponekod na Primorskem.

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Anticiklon nad srednjo Evropo bo v prihodnjih dneh začel slabeti zaradi prisotnosti ciklona nad Iberijskim polotokom in dotoka mrzlih polarnih tokov. Ti bodo konec tedna dosegli tudi našo deželo.

Nad večjim delom Evrope je območje visokega zračnega tlaka. Od vzhoda priteka k nam razmeroma tople in suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vstane ob 7.34 in zatone ob 18.04
 Dolžina dneva 10.30

BIOPROGNOZA
 Vremenski vpliv na splošno počutje in razpoloženje bo ugoden, v krajih s sončnim vremenom tudi spodbuden.

MORJE
 Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 19 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	19	2000 m	14
1000 m	18	2500 m	12
1500 m	16	2864 m	10

UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 3,5 in v visokogorju 4.

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.50 najvišje -43 cm, ob 8.22 najnižje 45 cm, ob 14.34 najvišje -31 cm, ob 19.18 najnižje 30 cm.
Jutri: ob 1.22 najvišje -45 cm, ob 8.48 najnižje 50 cm, ob 15.05 najvišje -40 cm, ob 20.54 najnižje 33 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

VATIKAN - Papež jo je povzdignil na čast oltarja to nedeljo

Kateri Tekakwitha - prva ameriška Indijanka, ki je postala svetnica

VATIKAN - Kateri Tekakwitha je prva ameriška Indijanka, ki je postala svetnica. Prizadevanja za kanonizacijo pripadnice plemena Mohawk so se začela že pred 60 leti, glavni pogoj za to - čudež - pa je izpolnila skoraj 300 let po svoji smrti. Papež Benedikt XVI. jo je v nedeljo razglasil za svetnico. Papež Janez Pavel II. je Tekakwitho leta 1980 razglasil za blaženo, čudež pa je bil potrjen leta 2006. V zvezni državi Washington se je med igranjem košarke poškodoval otrok star pet let. Med poškodbo je Jake Finkbonner, sicer domorodni Američan, dobil bakterijo, ki razjeda meso in zdravniki mu niso mogli pomagati kljub številnim operacijam. Njegov obraz je namreč "cvetel kot tulipan".

Po obisku nune Kateri Mitchell, ki je prinesla relikvijo - kosti iz zapetja pokojne Tekakwithe in je skupaj s starši in drugimi zavzeto molila, se mu je zdravstveno stanje izrazito izboljšalo in v nedeljo je bil 12-letnik med romarji, ki so od papeža v Vatikanu prejeli sveto obhajilo. Papež je povedal, kako nenavadno je bilo, da je svetnica sploh sprejela katoliško vero. "Naj nam njen vzor pomaga živeti v

ljubezni do Jezusa, ne da bi zanikali to, kar smo," je povedal Benedikt XVI.

Kateri Tekakwitha se je rodila leta 1656 na severu današnjih ZDA očetu iz plemena Mohawk in materi iz plemena Algonquin, ki jo je oče ugrabil med enim od pogostih spopadov med indijanskimi plemeni na severu Amerike. Družino ji je pobila epidemija vodenih koz in bolezen je tudi njej izmalčila obraz. Krščena je bila v 20. letu starosti, česar njeni sonarodnjaki niso sprejeli z navdušenjem in Tekakwitha se je odpravila 320 kilometrov stran v jezuitsko vas Kanawake nedaleč od Montreala.

Tam je nato živela le še štiri leta, čudeži pa so se začeli šele po njeni smrti. Najprej s prikazovanji ljudem, ki so ji pripisovali čudežne ozdravitve raznih bolezni. Po pričevanju jezuitov se je njen obraz po smrti povsem očistil vseh brazgotin. Tekakwitha se je med jezuiti povsem posvetila molitvi in se odrekla posvetnemu življenju. Svoje telo je podajala hudim preizkušnjam, kot je bosa hoja po snegu, žerjavica med prsti na nogah, spanje na trnovi postelji in podobno. (STA)

Nizozemci za ogrevane kolesarske steze

HAAG - Nizozemski raziskovalci so si zamislili nov način, kako bi številnim kolesarjem v državi omogočili kolesarjenje tudi v mrzlih zimskih mesecih in zmanjšali število poškodb - ogrevane kolesarske steze. Številna nizozemska mesta so že izrazila zanimanje za ogrevalni sistem. "Ideja je pod kolesarske steze namestiti sistem, ki bi pozimi preprečeval nastanek ledu," pojasnjuje inženir Marcel Boerefijn. Stezo bi ogrevali s pomočjo geotermalne energije, ki bi jo črpali približno 30 do 50 metrov pod površino. Ideja je sicer navdušujoča, ima pa tudi manj svetlo plat, in sicer stroške. Kilometer tako ogrevane kolesarske steze bi namreč stal med 20.000 in 40.000 evrov. (STA)

PARIZ - Skulptura v središču polemik

Kipar ovekovečil Zidanov udarec z glavo

PARIZ - Nekdanji francoski nogometni zvezdnik Zinedine Zidane je nedavno doživel bronasto upodobitev, ki pa vsem ljubiteljem nogometa ni všeč. Predstavniki francoskih amaterskih nogometnih združenj tako zahtevajo, da pristojni umaknejo kip Zidana in Marca Materazzija izpred centra Pompidou v Parizu, ker se po njihovem mnenju ne sklada s športno etiko.

Alžirski konceptualni umetnik Adel Abdessemed je konec septembra razstavil petmetrski skulpturi, s katerima je v bron zamrnil in ovekovečil slovit trenutek bližnjega srečanja glave Zinedina Zidana s prsnim košem italijanskega branilca Marca Materazzija. Gre seveda za slovit in razpiti dogodek, ki je za vedno zaznamoval finale svetovnega prvenstva v nogometu v Nemčiji leta 2006. Zidane je za svoj napad v 110. minuti tekme, ki pa ga je spodbudil tudi njegov tekmeč s predrzno provokacijo, pre-

jel rdeč karton in tako končal bogato reprezentančno kariero, Italija pa je po izvajanju enajstmetrovk premagala Francoze in osvojila svetovni naslov.

Petmetrska kipa bosta pred centrom Pompidou razstavljeni do 7. januarja, pred tem sta gostovala v newyorški galeriji David Zwirner. Nogometni navdušenci so z veseljem sprejeli novost na pariški kulturni sceni, veliko se jih fotografira pred kipoma in pri tem skušajo posnemati položaja obeh igralcev, Zidanovega s sklonjeno glavo in Materazzijevega, kako pada vznak.

A po mnenju francoskih amaterskih nogometnih zvez je umetnik v bogati karieri Zidana našel prav "edini trenutek, ki ga ne bi bilo treba ovekovečiti." Po njihovem mnenju je bila poteza grd konec veličastne kariere, zato si Zidane ne zasluži, da ga zdaj na to spominja še kip. Sam nogometišča od zdaj še ni povedal, ali mu je delo Abdessemeda všeč ali ne. (STA)

Nuna z indijanskim perjem na glavi na čast novi svetnici na nedeljski slovesnosti na Trgu sv. Petra v Rimu

NOVA OTVORITEV

Naslednja izmed preko 3.200 poslovalnic v vaši bližini!

**Sedaj tudi od 25.10.2012 v Novi Gorici,
Prvomajska ulica 35, Shopping park Supernova**

Odpiralni čas: od ponedeljka do sobote od 09.00 do 21.00 ure, nedelja od 09.00 do 15.00 ure

Otroške jopice
ali hlače iz flisa
Velikosti: 92-128

samo 3,19

Ženske jopice iz flisa
z norveškim potiskom, enobarvne, velikosti: 34-46

samo 5,49

Moške srajce
različne barve, velikosti: S-XXL

samo 4,19

Bunde za dojenčke
različni motivi in barve, velikosti: 68-86

samo 7,49

Samo kratek čas

Posebna & ugodna
ponudba izdelkov

ESPRIT

od 10,99

Najbližjo poslovalnico najdete na strani www.kik-textilien.com!
Za novice: enostavno se prijavite in ste vedno na tekočem!
KIK Textilien und Non-Food d.o.o., Ruska ulica 6, 2000 Maribor

premišljen nakup oblačil
www.kik-textilien.com

Obveščamo vas, da so naši izdelki na razpolago samo v določeni količini.
V kolikor bi, kljub našemu skrbnemu planiranju količine,
na osnovi velikega povpraševanja zmanjkala zaloga že
v prvem dnevu akcije, vas prosimo za razumevanje.